

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02
225 02 Praha 025

dne / date 19. září 2022

věc/ re **Připomínky společnosti T-Mobile k návrhu opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/3/XX.2022-X, trhu č. 3 – velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám**

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU ROZHODNUTÍ KE KONZULTACI: Návrh opatření obecné povahy analýzy trhu č. A/3/XX.2022-X, trhu č. 3 – velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám, ze dne 17. 8. 2022

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÝCH SUBJEKTŮ: T-Mobile Czech Republic a.s.
Tomíčková 2144/1
148 00 Praha 4

IČ 649 49 681

Kontaktní osoba: Ing. Libor Šeda
Senior specialista regulace
mobil: 603 402 184
e-mail: libor.seda@t-mobile.cz

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ: níže uvedené připomínky neobsahují obchodní tajemství a důvěrné informace

Jméno, příjmení, funkce oprávněných osob: Ing. Libor Šeda
Senior specialista regulace
mobil: 603 402 184
e-mail: libor.seda@t-mobile.cz

ÚVOD

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. (dále také jen „T-Mobile“) vítá možnost uplatnit své připomínky a komentáře k návrhu opatření obecné povahy analýzy č. A/3/XX.2022-X, trhu č. 3 – velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám (dále také jen „Návrh“).

MANAŽERSKÉ SHRNTÍ

Český telekomunikační úřad (dále jen „úřad“) konzultovaným dokumentem zahájil další pokus o regulaci velkoobchodních cen pro virtuální operátory v České republice. Podotýkáme, že jde již o **čtvrtý pokus** během jednoho roku, čímž zcela jistě stanovil nový rekord v rámci EU. Tato prozatím neúspěšná snaha úřadu o zavedení regulace na základě analýzy trhu se v Návrhu projevuje tím, že se úřad pokouší dosáhnout svého cíle všemi možnými prostředky. Ať už jde o vlastní interpretaci právních předpisů, popírání účelnosti a správnosti jím nastavených podmínek aukcí spektra, vynechávání jemu se nehodících dat a informací nebo vybíráním „vhodných“ mezinárodních srovnání, jejichž metodika je velmi diskutabilní. Vedení úřadu si navíc na tyto (veskrze velmi podobné) analýzy najímá externí právní a poradenské společnosti, místo toho, aby využíval svých vlastních analytiků. Z Registru smluv vyplývá, že úřad doposud vydal na externí dodavatele v souvislosti s analýzou tohoto relevantního trhu několik milionů korun. Úřad tak zbytečně utrácí peníze daňových poplatníků, navíc formou zakázek malého rozsahu, které lze zadávat bez řádných výběrových řízení. Kompetence některých externích dodavatelů jsou navíc zjevně diskutabilní a jde o společnosti, které jsou na trhu zcela neznámé a elektronickým komunikacím se doposud nikdy nevěnovaly. Je otázkou, co tímto obcházením vlastního úřednického aparátu vedení úřadu sleduje. Zda mu jde skutečně o regulaci trhu a zlepšení situace pro spotřebitele nebo vlastní PR úřadu.

Oproti minulému návrhu analýzy z května tohoto roku se mnoho nezměnilo, úřad sice aktualizoval některé pasáže, ale podstata dokumentu zůstala stejná a opět platí, že realita v České republice je úplně jiná, než co popisuje úřad v analýze. Podobné jsou tedy i naše připomínky, neboť úřad s žádným novým argumentem, který by změnil náš pohled na návrh analýzy, nepřišel. Dovolujeme si tedy shrnout dva zásadní argumenty, na jejichž základě dovozujeme, že úřad neodůvodnil, že velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám je vhodný k ex-ante regulaci, protože **není splněn test tří kritérií**. Úřad dále **neprokázal ani kolektivní dominanci** (nejsou splněna ani kritéria „Air Tours“), na jejímž základě úřad stanovuje společnou významnou tržní sílu s následnými nápravnými opatřeními.

I. Nesplněný test tří kritérií

Úřad v Návrhu vychází z testu tří kritérií, který byl zpracován v roce 2017 a aktualizován v roce 2020. Od té doby se trh výrazně proměnil. Operátoři zavedli neomezené tarify a ačkoli čelí stejně jako všichni v České republice bezprecedentní inflaci, dokázali nabídnout spotřebitelům i podnikatelům vyšší kvalitu služeb za prakticky stejné ceny. O další doplnění testu tří kritérií se úřad snažil i v současném Návrhu, nicméně nejsou zde uvedeny žádné nové argumenty podporující tvrzení úřadu, že jsou všechna tři kritéria kumulativně splněna. Naopak úřad vůbec nereflektuje vývoj na maloobchodním trhu. Např. z grafu č. 45 plyne, že možnost vstupu jednotlivých MVNO na trh je zcela neoddiskutovatelná, neboť každý rok vstupují na trh noví MVNO. Tvrzení úřadu, že „Od té doby k novým vstupům již nedochází v takové míře a celkový počet MVNO spíše klesá“, které použil

v rámcovém vypořádání připomínek k minulému návrhu analýzy¹, sám úřad vyvrací výše uvedeným grafem, ze kterého je patrné, že v roce 2020 vstoupilo na trh více virtuálních operátorů (15) než jich z trhu odešlo. O jejich úspěšnosti či naopak neúspěšnosti rozhoduje mnoho faktorů, stejně jako při vstupu podnikatelů do jiných ekonomických odvětví. Že dochází k pomalému poklesu MVNO je po počátečním „boomu“ naprosto přirozená věc, protože dochází ke konsolidaci trhu, kde méně úspěšní MVNO se rozhodnou opustit tento trh a investovat své peníze jinam. Mobilní trh naopak láká další investory, kteří jako noví MVNO vstupují na tento trh. Vstup MVNO na trh je tedy možný, což svědčí proti splnění kritéria č. 1, že existují značné a nikoli dočasné strukturální, právní nebo regulační překážky vstupu na trh.

Pokud vezmeme v potaz mobilní síťové operátory, tak ani jejich vstup na trh není nemožný, což bylo prokázáno v posledních dvou aukcích spektra, kdy si koupily spektrum pro účely poskytování mobilních služeb, a tím mohou na mobilní trh vstoupit, další 3 subjekty. Celkem je v České republice 6 subjektů se spektrem vhodným pro poskytování mobilních služeb, což je jeden z nejvyšších počtů v EU vůbec.

Současně s pořízením tohoto spektra vznikla 3 subjektům (na základě povinností stanovených úřadem) možnost využití národního roamingu od společnosti O2 pro jednodušší vstup na mobilní trh. V rámci této povinnosti mohou využít celonárodního pokrytí O2 za nákladově orientované ceny, což jim dává významnou cenovou a časovou výhodu. Protože tyto subjekty investovaly obrovské částky do nákupu spektra lze očekávat, že budou chtít tyto investice v co nejkratší době zpeněžit a vstoupí tedy na mobilní trh. To dokládá i konstatování úřadu o informacích ohledně vstupu jedné z těchto společností uvedeného v Návrhu na řádce 1510: „Společnost zároveň uvedla, že ke splnění podmínky nároku na regulovaný národní roaming by z její strany mohlo dojít v průběhu roku 2024“, resp. o jiné společnosti na řádce 1520: „Společnost předpokládá termín splnění podmínky pro implementaci národního roamingu v druhé polovině roku 2024.“ Tyto informace svědčí pro závěr, že vstup nových MNO na trh je možný, a dokonce velmi pravděpodobný. Úřad se takovýto závěr pokouší obejít účelovým zkrácením časového horizontu analýzy trhu na cca 2,5 roku, tedy do konce roku 2025. Ani toto zkrácení ovšem neodpovídá prohlášení operátorů, kteří tvrdí, že na trh vstoupí již v roce 2024.

Společnost T-Mobile již v minulých připomínkách k předchozímu návrhu analýzy mobilního trhu upozorňovala, že podmínky pro žádost o národní roaming jsou již pravděpodobně splněny² a nic tedy nebrání v jeho spuštění. Stejného názoru byla i Evropská Komise, která ve svém rozhodnutí³ uvedla, že „alespoň jeden operátor již splnil nebo by mohl brzy splnit podmínky způsobilosti pro regulované vnitrostátní roamingové služby a může se stát důvěryhodným konkurentem na maloobchodní úrovni“. Od rozhodnutí Evropské Komise uplynulo více jak půl roku, lze tedy předpokládat, že splnění podmínek již bylo dosaženo.

Komise ve výše uvedeném rozhodnutí dále uvedla, že „skutečnost, že přístup ke spektru společnosti O2 musí být do roku 2029 poskytován na základě nákladově orientovaných podmínek, motivuje zájemce o přístup k tomu, aby na trh vstoupili co nejdříve“. Společnost T-Mobile se ztotožňuje s tímto názorem, který dokládá, že vstup nového operátora na mobilní trh v horizontu této analýzy (tedy do roku 2024) je pravděpodobný, a tedy že neexistují značné strukturální, právní nebo regulační překážky vstupu na trh. Kritérium č. 1 není splněno, a proto lze konstatovat, že velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám není vhodný k ex-ante regulaci.

¹ <https://www.ctu.cz/sites/default/files/obsah/ctu/vyzva-k-uplatneni-pripominek-k-navrhu-opatreni-obecne-povahy-analyzy-trhu-c.a/3/xx.2022-x-trhu-c.3-velkoobchodni-trh-pristupu-k-mobilnim-sluzbam/obrazky/ramcovevyporadaniipripominek3072022rev.pdf>

² <https://nordictelecom.cz/pro-media/5/>

³ Rozhodnutí Komise ze dne 17.2.2022 C(2022) 888 ve věci: CZ/2021/2351: Velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám

Druhé kritérium testu tří kritérií má zkoumat, zda trh v daném časovém horizontu směřuje k účinné hospodářské soutěži. Podle názoru společnosti T-Mobile tomu tak je. Na trhu existují úspěšní virtuální operátoři, kteří mají konkurenceschopné nabídky s vyšším množstvím nabízených dat i v tarifech nad 500,- Kč. Nabídky síťových operátorů se od sebe liší a jejich rozdílnost v čase se zvětšuje. Dochází k diferenciaci na straně produktu, kdy jsou produkty nabízeny v různých cenových hladinách, a naopak když se porovnávají stejné cenové hladiny, nabídky jednotlivých operátorů se liší. Operátoři přišli na trh s tarify s neomezenými daty, což úřad v analýze takřka nezohledňuje. Maloobchodní trh mobilních služeb vykazuje znaky efektivní hospodářské soutěže, protože se tržní podíly síťových operátorů dynamicky mění a s nimi se mění i struktura trhu. V posledních letech se značně změnilo zákaznické chování, kdy zákazníci požadují mnohem více dat, datová spotřeba exponenciálně roste, nelze tedy označit tento trh za stabilní. Z těchto důvodů je možné považovat kritérium č. 2 za nesplněné.

Trh se v posledních několika letech vyvíjí velmi pozitivně, a protože nevychází první ani druhé kritérium testu 3 kritérií, není možné trh velkoobchodního přístupu k mobilním službám považovat za vhodný k ex-ante regulaci a úřad by jej měl vyřadit ze seznamů trhů vhodných k regulačním zásahům.

Společnost T-Mobile se domnívá, že trh je dostatečně regulován (na základě podmínek z proběhlých aukcí spektra) a navrhovaný krok úřadu, tedy další regulace mobilního trhu, by byl kontraproduktivní. Navrhujeme tedy přepracovat tuto analýzu s důrazem na aktualizaci testu 3 kritérií a zastavit další snahy o regulaci tohoto trhu.

II. Způsobilost trhu k tacitní koluzi (neprokázání kolektivní dominance)

Úřad se v Návrhu pokouší o prokázání tacitní koluze, nicméně si neuvědomuje, že pro narušení tacitní koluze stačí být jen potenciál. Například nemusí dojít ke vstupu nového subjektu na trh ihned, stačí existence vhodných podmínek (hrozba), aby nový subjekt na trh mohl vstoupit. Takovouto hrozbou (existujícím vnějším faktorem) je zcela zřejmě povinnost poskytovat národní roaming, kterou má na základě podmínek aukce spektra uloženu společnost O2.

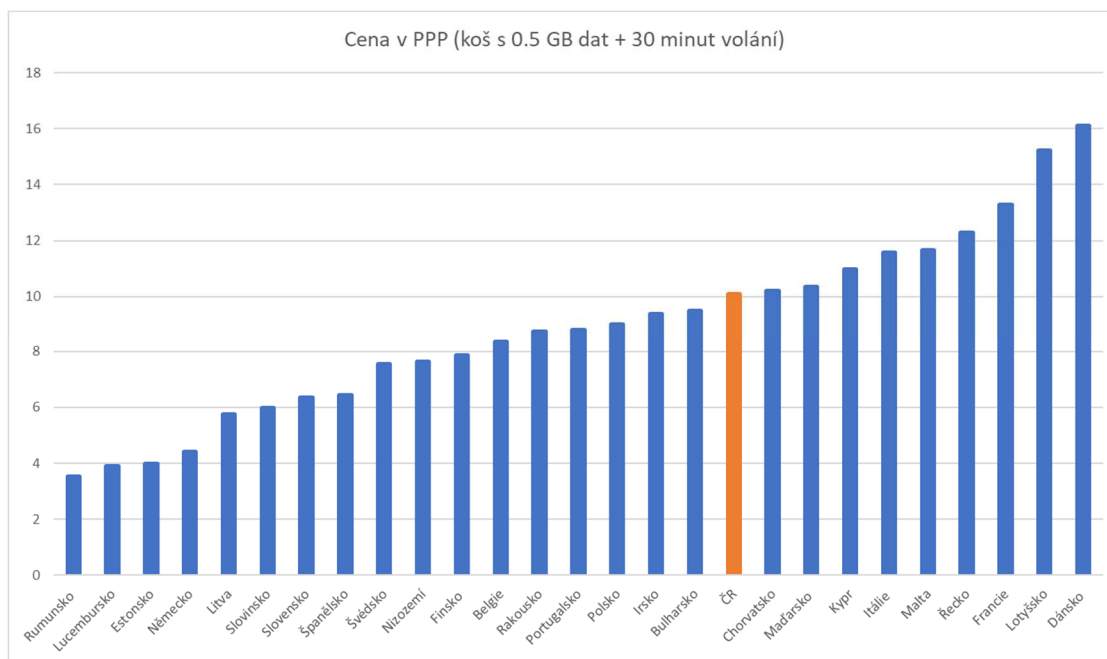
Tento podstatný a existující vnější faktor má potenciál narušit chování hráčů v hypotetické tacitní koluzi. Pro udržitelnou tacitní koluzi je totiž zásadní, aby všichni její účastníci měli obdobné motivace ji udržovat. Pokud některá ze stran hypotetické tacitní koluze je ovlivněna vnějším faktorem, který má potenciál odlišit její motivaci, jak se chovat na trhu od ostatních hypotetických účastníků, pak je tacitní koluze jako koncept neudržitelná. Konkrétně pokud je jedna ze stran zavázána závazkem poskytnout za regulovanou nákladovou cenu národní roaming, tak její motivace k chování na trhu je zásadně odlišná než motivace stran (subjektů), které takový závazek nemají. Tím, že vznikne asymetrie v motivaci stran hypotetické tacitní koluze, by taková koluze byla neudržitelná, protože strany bez regulace by nedokázaly předvídat chování strany, která regulovaná (zejména cenově) je.

V případě trhu v ČR tak nemůže být zřejmé, zda, jak a o čem jedná společnost O2 se svými partnery s právem žádat o národní roaming (a to na škále nejedná vůbec, přes vyjednání výhodných MVNO podmínek, po implementaci národního roamingu) a tudíž není možné jakýmkoli způsobem předvídat motivace a chování O2 a koordinovat se s ním. Obdobně pak nedokáže společnost O2 předvídat strategii partnerů bez regulační povinnosti, kterou hodlají čelit potenciální změně na trhu, a kterou implikuje regulace jejich konkurenta (a to opět na škále nejedná vůbec, přes vyjednání výhodných MVNO podmínek, po implementaci komerčního národního roamingu). V takové situaci, kdy strany nedokážou předvídat svá chování a mají různé tržní motivace, je existence tacitní koluze fakticky vyloučená.

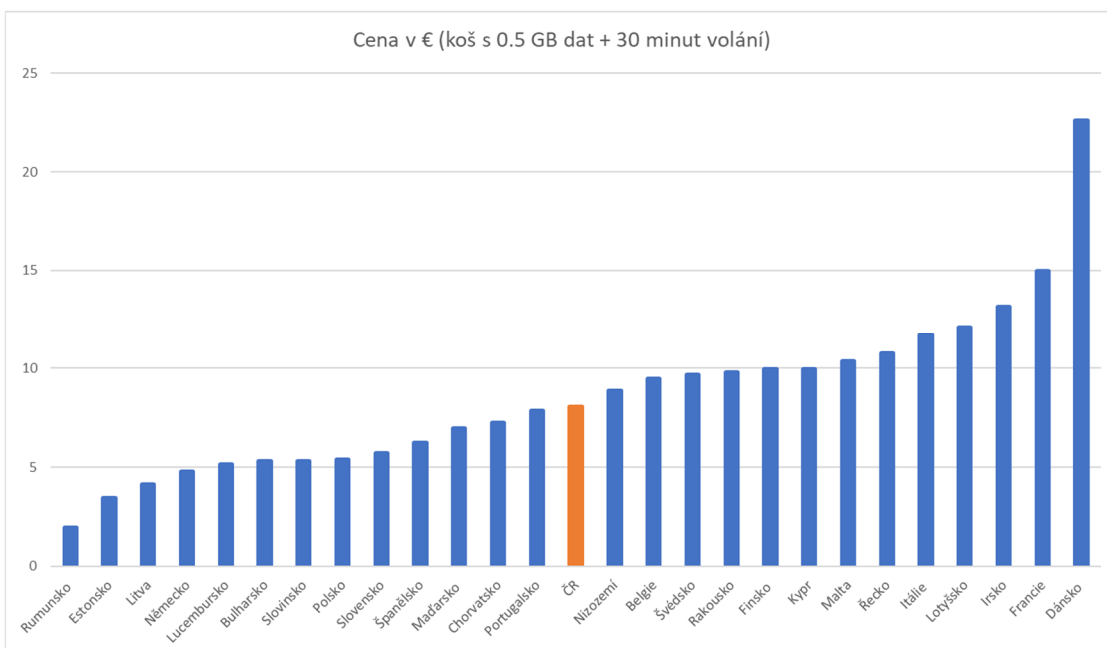
I. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU

I.1 Kapitola 1.1 Vysoké ceny mobilních služeb v zahraničním srovnání

Úřad se v úvodu této kapitoly zabývá studii Evropské komise z let 2019 a 2020, ačkoliv již vyšla novější studie za rok 2021⁴, kde vychází Česká republika lépe. Úřadu se ovšem její výsledky nehodí, proto si účelově vybral starší studie. Například Graf 2: Cenové srovnání tarifu „500 MB dat a 30 volných minut do všech sítí“, který úřad v Návrhu používá, již za rok 2021 pro Českou republiku dopadl mnohem lépe. ČR již není poslední, jako v roce 2020, ale vyšší ceny za tento balíček má 9 zemí EU, jak je vidět v následujícím grafu.

Ovšem pokud bychom odhlédli od použití přepočtu parity kupní síly, který je pro ČR nevýhodný, vycházela by ČR ještě lépe, konkrétně přesně uprostřed ze zemí EU.

⁴ [Mobile and Fixed Broadband Prices in Europe in 2021 | Shaping Europe's digital future \(europa.eu\)](#)

Z výše uvedených grafů je tedy zřejmé, že ceny v České republice oproti jiným státům EU klesly. V roce 2020 uvádí studie EK cenu 16,72 €/PPP a v roce 2021 cenu 10,08 €/PPP. Jedná se tedy o výrazný pokles cen, který je jednoznačně znakem konkurence na mobilním trhu. Neplatí tedy hypotézy úřadu ohledně zvýšení cen, naopak dochází k jejich snížení, což dokládá i graf 53 Návrhu, kde jednotková maloobchodní cena za 1 MB neustále klesá a výsledkem je zlepšení pozice v porovnání s jinými zeměmi EU.

Návrh T-Mobile

Navrhujeme aktualizovat graf 2 Návrhu a dále upravit text na řádcích 196 až 202 následovně: „Zjištění studie potvrzují, že v České republice dochází k výraznému poklesu cen a vyvrací tedy závěry úřadu ohledně zvýšení cen. Také v porovnání s jinými zeměmi EU eviduje poslední studie zlepšení.“

I.2 Kapitola 1.1 Vysoké ceny mobilních služeb v zahraničním srovnání

Také studie společnosti Cable.co.uk ze které vychází graf 7 Porovnání ceny za 1 GB dat v ČR a EU je z roku 2021, ačkoliv je již k dispozici studie za rok 2022⁵. Opět si tedy úřad vybral pro své argumenty výhodnější studii a opomenul studii novější, která by jeho úvahy vyvracela.

V grafu 7 je uvedena cena za 1 GB dat ve výši 8,15 USD, což je mimochodem naprosto nesmyslná cena. Pokud si opět vezmeme data v grafu 53 Návrhu, tak 1 MB dat vychází v ČR v roce 2021 na 0,03 Kč, z toho plyne, že 1 GB dat stojí 30,72 Kč. Ať vezmeme směnný kurz USD/Kč z jakéhokoliv data roku 2021, nikdy se nedostaneme na cenu 8,15 USD, jak je popsáno ve studii. Kurz se pohyboval mezi 20,749 (z 25.5.2021) po 22,762 (z 29.11.2021)⁶. Z přepočtu je tedy jasné, že 1 GB dat se pohyboval mezi 1,48 USD a 1,35 USD. Tato cena je i hluboko pod průměrnou cenou 1 GB v EU, která je v grafu na hodnotě 2,71 USD. Je tedy zřejmé, že tato studie není relevantní a porovnává ceny, které na trhu nikdo nemá.

Pokud bychom vzali v úvahu data ze studie Cable.co.uk z roku 2022, tak zde je uvedena cena 3,01 USD za 1 GB dat v České republice. I když jsou tyto ceny nepřesné, jak jsme uvedli v odstavci výše, tak cena oproti roku 2021 velmi razantně poklesla (o 63 %!). I z těchto nepřesných dat je tedy zcela patrné, že cena dat v ČR klesá, což je znakem konkurence na trhu.

Návrh T-Mobile

Navrhujeme aktualizovat graf 7 Návrhu daty ze studie z roku 2022 a dále upravit text v odstavci začínajícím na řádku 206 následovně: „Analýza společnosti Cable.co.uk „Worldwide Mobile Data Pricing 2022“, která mapovala cenu mobilních datových služeb ve 230 zemích identifikovala cenu dat nabízených v produktech mobilních služeb, přičemž výsledky analýzy ukázaly, že cena dat v ČR za poslední 2 roky výrazně klesá, a to i v porovnání s jinými zeměmi EU. I tato studie tedy svědčí o konkurenci na analyzovaném mobilním trhu.“

Dále navrhujeme odstranit větu na řádcích 233 a 234.

I.3 Kapitola 2.1 Definice trhu

Úřad na řádku 315 a následujících tvrdí, že „s ohledem na připomínky Komise, jakož i s ohledem na aktualizovaný a doplněný průzkum trhu a doplněnou technickou analýzu, zkrátil časové vymezení

⁵ [Worldwide Mobile Data Pricing 2022 | 1GB Cost in 233 Countries \(cable.co.uk\)](https://www.cable.co.uk/worldwide-mobile-data-pricing-2022)

⁶ [Vybrané devizové kurzy - Česká národní banka \(cnb.cz\)](https://www.cnb.cz/vybrané-devizové-kurzy)

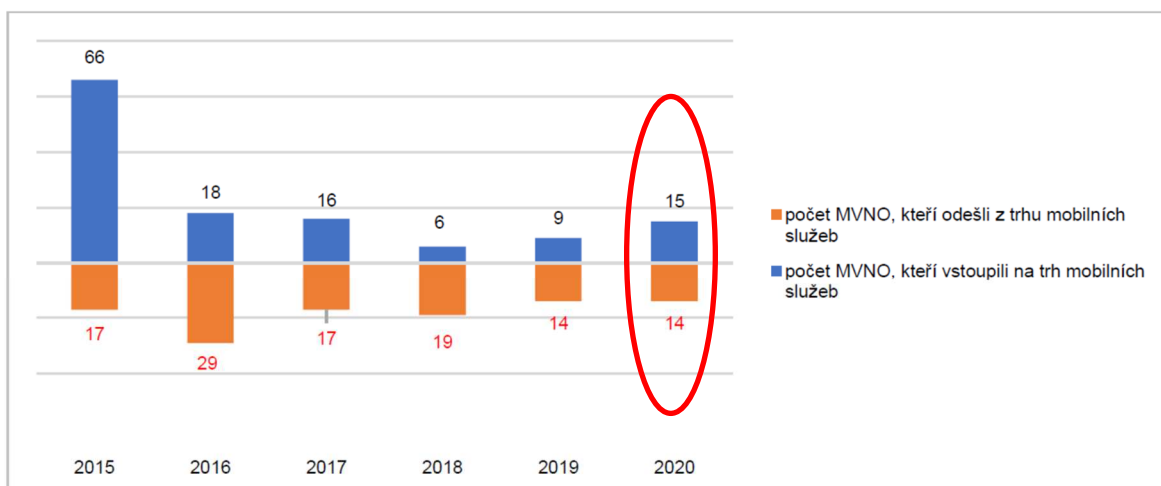
relevantního trhu na dobu do 31. prosince 2024.“ Toto zkrácení není v připomínkách Komise nikde zmiňováno a je zřejmě vedeno snahou úřadu obejít skutečnosti, které svědčí pro závěr, že trh není vhodný k ex-ante regulaci, protože nesplnil test tří kritérií. Zkrácení lze považovat za účelové i s ohledem na požadavek Evropského kodexu pro elektronické komunikace (čl. 67 odst. 5) provádět analýzu jednou za pět až šest let, a tedy je vhodné časové vymezení analýzy stanovit na tuto dobu.

Návrh T-Mobile

Navrhujeme upravit časové vymezení analýzy na **minimálně 5 let** a takto časově vymezený relevantní trh následně promítnout do hodnocení testu tří kritérií.

I.4 Kapitola 2.1.2 Průzkum trhu

V návrhu na řádce 337 úřad tvrdí, že „v roce 2021 došlo k poklesu počtu MVNO o 9 %“. Podle grafu 10 se jednalo o pokles ze 133 MVNO na 125. Pokles o 8 MVNO ovšem není poklesem o 9 %, jak tvrdí úřad. Navíc data v grafu 10 nekorespondují s daty v jiných grafech Návrhu. Například v grafu 45 (viz níže) je uvedeno, že v roce 2020 opustilo trh 14 MVNO, ale 15 nových MVNO na trh vstoupilo, celkově by tedy měl jeden MVNO na trhu přibýt. Ovšem v grafu 10 i v grafu 46 počet MVNO neustále klesá. Je zde tedy evidentní nesoulad.

Graf 45: Volatilita počtu nezávislých MVNO ve sledovaném období
Zdroj: ČTÚ, 2021

Návrh T-Mobile

Navrhujeme upravit grafy 10, 45 a 46, aby odpovídaly jeden druhému a dále navrhujeme upravit text na řádce 337 „v roce 2021 došlo k poklesu počtu MVNO o 9 %“, který neodpovídá datům uvedeným v grafu.

I.5 Kapitola 2.1.6 Časové vymezení maloobchodního trhu

Úřad v této části analýzy stanovuje velmi krátké časové vymezení maloobchodního trhu, i když je to proti čl. 67 odst. 5 Evropského kodexu pro elektronické komunikace, který stanovuje provádění analýzy jednou za pět až šest let. Časové vymezení analýzy by tomuto časovému horizontu mělo odpovídat. Úřad ale účelově obchází evropský kodex, protože při delším časovém vymezení trhu by nevyšel test tří kritérií a úřad by nemohl tento trh vůbec analyzovat.

Návrh T-Mobile

Navrhujeme zachovat standartní dobu časového vymezení trhu 5 let a nahradit celý text této kapitoly následovně: „Úřad provedl analýzu se zaměřením do budoucna v souladu s čl. 67 odst. 2 a čl. 67 odst. 5 kodexu a stanovil časové vymezení trhu na 5 let od vydání analýzy, a pro toto období také navrhuje stanovit případná nápravná opatření.“

I.6 Kapitola 2.2 Hodnocení míry konkurence na maloobchodním trhu

Základním problémem analýzy je popis a analýza maloobchodního trhu. Úroveň konkurence na maloobchodním trhu je přitom důležitá pro samotné rozhodnutí, zda má úřad dále analyzovat velkoobchodní trh a případně přikročit k regulaci. Říká to i samotné Doporučení Komise ze dne 18.12.2020 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace (dále jen „Doporučení“): „*Konečným cílem regulačního zásahu je přinést užitek koncovým uživatelům, pokud jde o ceny, kvalitu a výběr, dosažením udržitelné hospodářské soutěže na maloobchodním trhu. Výchozím bodem pro vymezení relevantních trhů v tomto doporučení by mělo být vymezení maloobchodních trhů se zaměřením do budoucna v určitém časovém horizontu a na základě práva hospodářské soutěže. Pokud ovšem na maloobchodních trzích funguje účinná hospodářská soutěž i při neuplatnění velkoobchodní regulace, měly by vnitrostátní regulační orgány vyvodit závěr, že regulace na souvisejících velkoobchodních trzích již není potřebná.*“

Úřad nic takového bohužel neudělal, neanalyzoval zda na maloobchodním trhu funguje účinná hospodářská soutěž. Zkoumal pouze, jak v konkrétních srovnáních ceníkových cen s velmi diskutabilní metodikou (jako je Empirica pro Evropskou komisi a Cable.co.uk) vychází Česká republika, a rovněž zkoumal, zda mohou virtuální mobilní operátoři replikovat nabídky síťových operátorů. To ale nelze považovat za analýzu konkurenčního prostředí na maloobchodním trhu v České republice. V prvním případě jde pouze o porovnání míry transparentnosti tarifní struktury napříč jednotlivými státy Evropské unie, v případě druhém jde o analýzu, zda v praxi funguje konkrétní představa úřadu, jak má být trh organizovaný a jakým způsobem na něm má probíhat soutěž. Obojí je naprosto špatně a zcela v rozporu s tím, jak má vypadat analýza trhu podle Evropského kodexu elektronických komunikací a zákona o elektronických komunikacích. Počet MVNO či replikovatelnost nabídek síťových operátorů neříkají nic o konkurenci na maloobchodním trhu. Zda velkoobchodní trh (tedy MVNO) fungují či ne, má úřad dokládat až poté, co správně analyzuje maloobchodní trh.

K tomu zjevně vůbec nedošlo, o čemž svědčí v analýze několik důkazů:

- 1) Úřad používá jen taková mezinárodní srovnání, která se mu hodí pro jeho argumentaci. Např. nejnovější srovnání společnosti Rewheel⁷, což je společnost, jejíž produkty představitelé úřadu často používali v minulosti, dochází přitom k naprosto odlišným závěrům, než která prezentují srovnání používaná úřadem, jejichž metodika je navíc diskutabilní. Ve srovnáních Rewheelu je Česká republika většinou na průměru či mírně nad průměrem srovnávaných zemí.
- 2) Úřad vůbec nebere v úvahu účinky novely zákona o elektronických komunikacích (Zákon č. 311/2019 Sb.) která výrazně snížila motivaci operátorů poskytovat smlouvy na dobu určitou. Je přitom evidentní, že novela měla pozitivní vliv na míru konkurence na trhu, což lze doložit počty přenesených čísel. V roce 2018 bylo přeneseno 423 100 čísel v mobilních sítích, v roce 2021 bylo přeneseno již 525 200 čísel. Celkový počet SIM karet úřad neuvádí, ale dá se předpokládat, že k

⁷ https://research.rewheel.fi/downloads/The_state_of_4G_5G_pricing_17_release_1H2022_countries_PUBLIC_VERSION.pdf

organickému růstu už v ČR nedochází. Je ale vysoce pravděpodobný závěr, že poměr přenesených čísel k celkovému počtu zákazníků se zvyšuje, což je důkaz zvyšování úrovně konkurence na maloobchodním trhu. Úřad ho ale zcela ignoruje.

- 3) Tvzení úřadu, že „na trhu je čím dál tím více nabídek balíčků mobilních a fixních služeb a TV“ je velmi diskutabilní, protože jej úřad dokládá pouze průzkumem KPMG “Česká digitální domácnost 2021”. Přitom průzkum společnosti Grant Thornton z roku 2021 (sběr dat byl víceméně ve stejné době, jako průzkum KPMG) ukazuje úplně jiná data:

Počet respondentů využívajících internet v rámci širšího balíčku služeb	
Mobilní telefon	5,3 %
Televizi	19,4 %
Mobilní telefon a televizi	5,5 %
Nevyužívá balíček	69,8 %

Je tak zjevné, že pouze 5,5 % zákazníků využívá balíček triple-play, tedy mobilní a pevné služby a službu televize zároveň, pouze 5,3 % pak mobilní a pevný internet zároveň od jednoho poskytovatele. Nejčastějším způsobem využívání telekomunikačních služeb je žádná kombinace služeb. Druhým nejčastějším je pevný internet a televize, což v České republice může nabízet libovolný poskytovatel služeb elektronických komunikací. Ať už na vlastní síti, nebo prostřednictvím velkoobchodní nabídky společnosti CETIN či jiného poskytovatele velkoobchodních služeb, a zároveň prostřednictvím velkoobchodní nabídky některého z poskytovatelů služeb IPTV, jako jsou sledovani.tv nebo kuki.tv. Balíčky tak zjevně nepředstavují konkurenční výhodu pro síťové mobilní operátory. Závěr, který v kapitole 1.2 úřad činí na základě studie KPMG s neznámou metodikou, je tedy chybný. Stejně tak závěr, který úřad činí na různých místech analýzy, že regulací na velkoobchodním trhu přístupu k mobilním službám úřad do budoucna „chrání“ i ostatní trhy. Po balíčcích i přes marketingové úsilí řady operátorů není dramaticky vysoká poptávka.

- 4) Úřad se v rozporu s Doporučením vůbec nezabývá tím, jak chování zákazníků na maloobchodním trhu ovlivňují OTT služby. V Doporučení se přitom v recitálu 16 píše: *„Technologický vývoj nebo sblížení produktů a trhů mohou vyvolat konkurenční tlaky mezi operátory, kteří působí na různých produktových trzích. V této souvislosti by však služby „over the top“ (OTT), které dnes zpravidla nejsou považovány za přímou náhradu tradičních služeb poskytovaných poskytovateli služeb elektronických komunikací a které v každém případě neposkytují fyzické a datové připojení, nicméně mohly v důsledku dalšího technologického vývoje a jejich neustálého rozšiřování v nadcházejících letech hrát významnější úlohu na některých maloobchodních trzích a následně vyvíjet nepřímý tlak na velkoobchodních trzích.“*

Úřad dopad využívání aplikací jako WhatsApp, Messenger, Telegram, Signal, Threema, apod. nijak neanalyzuje, přitom tyto aplikace mohou zcela zjevně být substitutem pro mobilní volání a sms. O tom, že na trh vstupují noví ekonomičtí aktéři mluví i explanatory note v kapitole 3.2.5. (Entry of new economic actors and operators' response to new emerging competition). Je možné, že do budoucna bude pro zákazníky atraktivní nakupovat čistě datové balíčky bez volných minut a sms, protože volání a SMS bude nahrazeno aplikacemi. Úřad se nijak neobtěžoval ani pokusit zjistit míru

využívání aplikací v ČR, porovnání toho, jak využívají tyto aplikace jednotlivé skupiny zákazníků a podobně.

- 5) Za naprostý vrchol účelovosti pak považujeme hodnocení překážek vstupu na trh, konkrétně na řádcích 1320 – 1361. Úřad se zde dopouští naprosto bizarního hodnocení charakteru MVNO na českém trhu a záměru, s jakým na trh vstupují. Pokud na trhu prosperuje 5 majetkově nezávislých virtuálních operátorů s více než 10 000 SIM karet, pak zjevně bariéry vstupu na trh žádné nejsou, ale podle úřadu nejde o „efektivní vstup“ na trh (což je termín, který doporučení o relevantních trzích vůbec nezná). Úřad zcela neuvěřitelně považuje za důkaz toho, že existují bariéry vstupu na trh to, že někteří MVNO vstupují na trh „za účelem ochrany svých stávajících zákazníků z jiného telekomunikačního či úplně jiného trhu“. Pro toto hodnocení nenabízí v analýze žádné důkazy (chybí např. vyjádření společností Tesco Mobile či Sazka, co byl jejich záměr, se kterým se staly MVNO). Zároveň úřad tuto skutečnost považuje za projev významných bariér vstupu na trh pro subjekt s podnikatelským cílem poskytovat čistě mobilní služby.

Toto je pouze důkaz, že analýza je čistě účelovým vyjádřením záměru úřadu trh nikoli regulovat, ale organizovat. Úřad si do analýzy projektuje svou vlastní představu o tom, co je konkurence, která je úplně v rozporu s teorií a praxí hospodářské soutěže. Z hlediska zákazníka je naprosto irelevantní, jestli na trh vstupují subjekty, protože chtějí ochránit svou zákaznickou bázi na jiném trhu nabízením nějakých komplementárních služeb, protože chtějí prostě poskytovat mobilní služby, nebo protože poskytování služeb mobilního volání a dat považují za svou vlasteneckou povinnost. Úřad nemá hodnotit důvod, proč podnikatelé podnikají na daném trhu a některé důvody podnikání preferovat před jinými.

- 6) Úřad nijak nevyhodnotil ani zvyšující se kvalitu služeb, kterou zákazníci dostávají za stejnou nebo nižší cenu. Pokud uvádí, že cenová soutěž je na trhu potlačena, tak to není pravda, protože operátoři zcela zjevně nabízejí stejný produkt za výrazně nižší cenu, nebo za stejnou cenu dramaticky vyšší kvalitu služby. Například pokud společnost T-Mobile nabízel v roce 2017 datový balíček s 4 GB dat za 799 korun (viz řádek 2621 Návrhu), nyní nabízí za 775 korun datový balíček s 12 GB dat. Úřad hodnotí konkurenci pouze staticky na základě cen, ale naprosto nepostihuje dynamickou konkurenci, tedy zvyšující se kvalitu, investice do nových technologií, které uživatelům umožňují využívat nové služby a měnit se tarifní politiku operátorů, kdy především přechod na neomezené datové tarify umožnil uživatelům, aby si v zásadě kvalitu služby regulovali sami svou vlastní spotřebou (je na nich, zda a jak budou za paušální částku využívat hlas, SMS a datové služby).

Návrh T-Mobile

Navrhujeme doplnit analýzu maloobchodního trhu podle připomínky výše, především pak doplnit skutečný stav konkurence na maloobchodním trhu, jaký vliv na maloobchodní trh mobilních služeb má zvýšená přenositelnost čísel, OTT služby a zvyšující se kvalita služeb apod.

Dále navrhujeme doplnit do kapitoly 3.1.4 průzkum společnosti Grant Thornton týkající se využívání balíčků služeb a doplnit závěr: „Protože balíčky služeb nemá téměř 70 % zákazníků, lze konstatovat, že balíčky nepředstavují konkurenční výhodu pro síťové mobilní operátory.“

I.7 Kapitola 2.2 Hodnocení míry konkurence na maloobchodním trhu

Úřad na začátku kapitoly tvrdí, že „Tržní podíly MNO a skupiny MVNO na maloobchodním trhu z pohledu agregovaných tržeb a také aktivních SIM jsou v období 2018–2021 stabilní, v principu neměnné.“ K podpoření tohoto tvrzení použil grafy 23 a 24, ve kterých jsou znázorněny tržní podíly podle počtu SIM karet a tržeb od roku 2014. Úřad znovu účelově použil pouze poslední 3 roky

k posouzení situace, přitom z grafů je vidět, že v celém období došlo k určitému vývoji, tržní podíly se měnily, což dokazuje konkurenci na trhu. U tržní podílu MVNO v počtu SIM karet došlo k nárůstu z 2,9 % v roce 2014 až na 3,7 % v roce 2020. Také tržní podíly jednotlivých síťových operátorů (MNO) se měnily, kdy například podíl MNO1 vzrostl z 22,3 % v roce 2014 na 25,5 % v roce 2020, aby následně došlo poklesu na 25,1 % v roce 2021. Naopak MNO2 klesal ve sledovaném období počet zákazníků z 35,8 % v roce 2014 na 31,9 % v roce 2020, aby v posledním roce sledování tento podíl opět vzrostl na 32,5 %. K podobným posunům dochází i u druhého sledovaného ukazatele – podílu na tržbách. Podíl MVNO se po celou dobu zvyšuje z počátečních 0,9 % na 2,1 % a mění se i podíly jednotlivých síťových operátorů. Je tedy zřejmé, že dochází ke změnám podílů jednotlivých hráčů na trhu, což svědčí o konkurenčním prostředí.

Na řádku 682 Návrhu úřad dovozuje, že „Na nízkou míru konkurence na maloobchodním trhu poukazuje i skutečnost, že celkové tržby za mobilní služby v čase stoupají a výnos na 1 aktivní SIM neklesá.“ Jde opět o účelovou dezinterpretaci dat úřadem. Nárůst celkových tržeb a výnosů na 1 SIM kartu je dán nárůstem spotřebovávaných služeb, kdy ve sledovaném období především spotřebovaná data rostla exponenciálně. Naopak sám úřad v Návrhu na grafech 51, 52 a 53, kde je zobrazen vývoj průměrných jednotkových maloobchodních cen jednotlivých služeb (volání, SMS a dat), ze kterých je zcela evidentní, že dochází k poklesu jednotkové ceny v čase. Jde tedy opět o důkaz, že trh je konkurenční.

Návrh T-Mobile

Navrhujeme nahradit text v odstavci začínajícím na řádku 672 následovně: „Tržní podíly MNO a skupiny MVNO na maloobchodním trhu z pohledu agregovaných tržeb a také aktivních SIM nejsou v období 2014–2021 stabilní. Podíl MVNO na trhu se konzistentně zvyšuje.“

Dále navrhujeme nahradit větu začínající na řádku 682 následovně: „Ačkoliv celkové tržby za mobilní služby v čase stoupají a ani výnos na 1 aktivní SIM neklesá, dochází na trhu k poklesu jednotkových cen, což je znakem vysoké míry konkurence na maloobchodním trhu.“

I.8 Kapitola 2.4 Definice velkoobchodního trhu

Na řádku 929 úřad stanovuje časový rámec pro definování a analýzu velkoobchodního trhu, který je stejný jako u maloobchodního trhu. Společnost T-Mobile navrhuje stanovení stejného období, jako navrhuje u maloobchodního trhu, tedy 5 let.

Návrh T-Mobile

Navrhujeme nahradit text v odstavci začínajícím na řádku 929 následovně: „časový rámec pro definování a analýzu velkoobchodního trhu je stanoven na 5 let“

I.9 Kapitola 3.1 Kritérium č. 1: značné a nikoli dočasné strukturální, právní nebo regulační překážky vstupu na trh

Úřad se v této kapitole snaží vyvrátit názor Evropské komise a BERECu, že kritérium č. 1 není splněno. Jedním z důvodů, které uvádí Evropská komise i BEREC je, že národní roaming sníží překážky vstupu na trh. Úřad naopak tvrdí, že tuto analýzu provádí výhradně pro časový horizont do očekávaného uplatnění národního roamingu. Úřad tedy přiznává, že změnil časový horizont analýzy, aby obešel názor Komise i BERECu, že kritérium č. 1 není splněno. Toto účelové zkrácení časového rámce je navíc

v rozporu s čl. 67 odst. 5 Evropského kodexu pro elektronické komunikace, který stanovuje provádění analýzy jednou za pět až šest let.

Návrh T-Mobile

Navrhujeme vypustit text: „ČTÚ k tomu uvádí, že tuto analýzu provádí výhradně pro časový horizont do očekávaného uplatnění národního roamingu. Očekávané uplatnění národního roamingu Úřad doplnil zejména analýzou technických požadavků na implementaci národního roamingu a aktualizovaným průzkumem trhu, jak je blíže popsáno v této analýze. ČTÚ má tedy za to, že výhrada Komise i BEREC ke splnění tohoto kritéria pro účely této analýzy odpadla a toto kritérium č. 1 je splněno.“

I.10 Kapitola 3.1 Kritérium č. 1: značné a nikoli dočasné strukturální, právní nebo regulační překážky vstupu na trh

Úřad dále v této kapitole uvádí, že trh mobilních služeb je typický vysokou investiční náročností vstupu na trh, kdy vybudování celoplošné mobilní sítě představuje investice v řádech desítek miliard korun. To je nepochybně pravda, ale protože nový subjekt může využít národního roamingu, nemusí na začátku svého podnikání tyto investice vynakládat. Jak již uvedla Evropská komise, jeden ze subjektů již pravděpodobně splnil podmínky pro využití národního roamingu, proto pro vstup na trh již další investice na budování mobilní sítě nemusí vynaložit.

V dalším odstavci úřad tvrdí, že pro vybudování mobilní sítě je naprosto klíčová dostupnost kmitočtového pásma pod 1 GHz. Ovšem v případě zájemce o využití národního roamingu není potřeba mít toto spektrum, z tohoto důvodu úřad nastavil podmínky aukce tak, aby se zájemce o národní roaming dostal ke službám poskytovaným v těchto pásmech v hostitelské síti.

Z výše uvedených důvodů máme za prokazané, že vstup nového operátora na trh je možný.

V následující části této kapitoly se úřad věnuje možnému vstupu MVNO na trh. Pokud se podíváme na graf 45 je zcela zřejmé, že vstup na trh je umožněn i pro MVNO, neboť každý rok vstupují na trh nové subjekty a v posledním sledovaném roce jich na trh vstoupilo více, než trh opustilo.

Podle úřadu zahrnuje efektivní vstup na trh nejenom vstup na vymezený maloobchodní trh, ale také udržení se na trhu s možností ziskově podnikat. Pokud by jednotliví MVNO nepodnikali ziskově, nezůstávali by na trhu a zároveň by neustále nevstupovali na trh nové subjekty.

Návrh T-Mobile

Na trh v posledních dvou aukcích spektra vstoupili tři nové subjekty, které mají na základě podmínek stanovených úřadem nárok na využití nákladově orientovaného národního roamingu. Také MVNO vstupují na trh a dokáží se na něm dlouhodobě udržet. Z těchto důvodů navrhujeme upravit závěry

Z výše uvedených důvodů je tedy zřejmé, že úřad nepředložil relevantní argumenty pro své tvrzení, že kritérium č.1 je splněno. Navrhujeme tedy upravit první odstavec této kapitoly následovně:

„Hodnocení Evropské komise a BEREC: Úřad v první řadě uvádí, že Komise ve svém rozhodnutí ze dne 17.2.2022 uvedla, že dle jejího názoru není kritérium č. 1 splněno. Tento svůj závěr založila zejména na základě toho, že závazek národního roamingu povede k odstranění překážek pro efektivní vstup a působení na trhu. V tomto hodnocení s Komisí souhlasí také BEREC, který má za to, že národní roaming sníží překážky vstupu na trhu. ČTÚ nenašel žádné protichůdné argumenty a souhlasí se závěry Evropské komise a BEREC, že kritérium č. 1 není splněno.“

Dále navrhuje vypustit druhý a třetí odstavec této kapitoly, protože nejsou relevantní.

Čtvrtý odstavec navrhuje upravit takto:

„ČTÚ bere na vědomí, že na vymezeném maloobchodním trhu působilo ke konci roku 2021 125 nezávislých MVNO a 3 MVNO majetkově propojení s MNO, z čehož lze dovodit, že pro vstup na trh neexistují značné, a nikoliv dočasné strukturální překážky.

Dále navrhuje vypustit zbytek této kapitoly a změnit její závěr následovně:

„Na vymezeném relevantním trhu neexistují značné strukturální překážky vstupu na trh, a proto lze konstatovat, že kritérium č. 1 není splněno.“

I.11 Kapitola 3.1.1 Systematické časové zpoždění nabídky MNO oproti jejich maloobchodní nabídce

V této kapitole úřad popisuje, že MVNO nemají možnost reagovat na změnu maloobchodních nabídek síťových operátorů ve stejný čas, ale až se zpožděním 6 až 12 měsíců. Úřad dále konstatuje, že velkoobchodní nabídka neobsahuje „proaktivní“ prvek, který by umožnil MVNO reagovat na nabídku služeb (resp. konkrétní kampaně) MNO na maloobchodním trhu od „bodu 0“, tzn. spustit pro zákazníka kompetitivní nabídku ve stejný čas jako MNO a vycházejíc ze stejných nákladových podmínek. Kampaně MNO tak není možné pro MVNO ve stejnou dobu replikovat na maloobchodním trhu.

Společnost T-Mobile nesouhlasí s tímto konstatováním, ***Obchodní tajemství začátek*** [REDACTED]. ***Obchodní tajemství konec*** Není tedy pravda, že nedochází ke zohlednění vývoje maloobchodního trhu na velkoobchodním trhu. ***Obchodní tajemství začátek*** [REDACTED]

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme nahradit celý text této kapitoly následovně: „Na velkoobchodním trhu existuje i produkt, který obsahuje „proaktivní“ prvek umožňující virtuálnímu operátorovi reagovat na změnu maloobchodní nabídky síťového operátora a spustit pro zákazníka kompetitivní nabídku ve stejný čas jako MNO.“

I.12 Kapitola 3.1.2 Nedostatek soutěže a jednostranné stanovování podmínek velkoobchodních smluv ze strany MNO

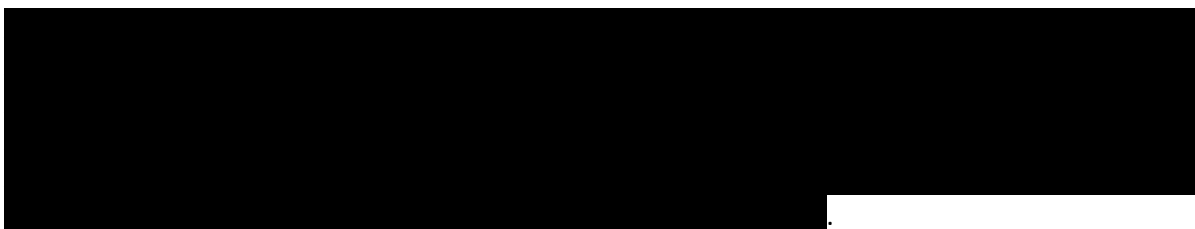
Společnost T-Mobile zásadně nesouhlasí s informacemi uvedenými v této kapitole. Virtuální operátoři, kteří jsou úspěšní, mají ve vyjednávání podmínek velkoobchodní spolupráce velmi dobrou vyjednávací pozici a podmínky těchto velkoobchodních smluvních vztahů mohou ovlivnit.

Není také pravdivé, že MNOs neusilují o získání MVNOs jako zákazníků na velkoobchodním trhu na základě konkurenčních nabídek. V roce 2021 dostala společnost Nej.cz velkoobchodní nabídku od společnosti O2, kterou následně akceptovala a postupně ji začíná využívat. Také společnost Český

Bezdrát (EriMobile) změnila velkoobchodního dodavatele, když začala využívat síť společnosti Vodafone⁸. To je jasný důkaz, že existuje konkurence i na velkoobchodním trhu.

V odstavci začínajícím na řádce 1181 se úřad opět vrací k výpovědím velkoobchodní smluv společnosti T-Mobile. Společnost T-Mobile ukončila velkoobchodní smlouvy s udáním důvodu a přesně podle uzavřených smluv, tedy s tříměsíční výpovědní lhůtou. Důvodem bylo (podle společnosti T-Mobile) nezákonné rozhodnutí úřadu ve sporu mezi společnostmi T-Mobile a EriMobile. V tomto sporu úřad dovedl svou pravomoc rozhodovat o ceně za služby přístupu především na základě skutečnosti, že přístup k MVNO tvořil přílohu smlouvy o propojení. Vzhledem k tomu, že propojení a přístup zakládají podle zákona rozdílnou rozhodovací pravomoc úřadu a vzhledem k tomu, že přístupová část byla ke smlouvě o propojení původně přiložena pouze z důvodu administrativní úspory nyní donutila rozhodovací praxe úřadu společnost T-Mobile rozdělit smlouvy o přístupu a propojení také administrativně. Tento důvod výpovědi byl uveden u všech vypovězených kontraktů a současně bylo partnerům sděleno, že T-Mobile má zájem pokračovat ve spolupráci. Všichni virtuální operátoři obdrželi společně s výpovědí těchto smluv nabídku nových smluv (rozdělených na smlouvy o přístupu a smlouvy o propojení), přičemž ve smlouvách o přístupu k mobilní síti společnosti T-Mobile jim byly vylepšeny cenové podmínky, které jsou ještě výhodnější, než rozhodl úřad ve výše zmiňovaném sporu.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme nahradit celý text této kapitoly následovně: „Virtuální operátoři, kteří jsou úspěšní, mají ve vyjednávání podmínek velkoobchodní spolupráce velmi dobrou vyjednávací pozici a podmínky těchto velkoobchodních smluvních vztahů mohou ovlivnit.

Na velkoobchodním trhu existují i případy přechodu virtuálních operátorů od jednoho síťového operátora k jinému, což svědčí o probíhající soutěži.“

I.13 Kapitola 3.1.3 Vyšší jednotkové velkoobchodní ceny než maloobchodní

Úřad v této kapitole porovnává maloobchodní a velkoobchodní ceny služeb na mobilním trhu. Úřad dospěl k závěru, že u mobilního hlasu a SMS jsou velkoobchodní ceny pod maloobchodní cenou, nicméně podle úřadu „není rozpětí mezi jednotkovými cenami tak velké, aby ze strany MVNO umožnilo replikaci razantního nástupu na maloobchodní trh s maloobchodní cenovou úrovní o 20 % – 30 % nižší než ceny MNO, podobně jako v tomu bylo v případě vstupu nových hráčů na trh v Polsku a Francii.“

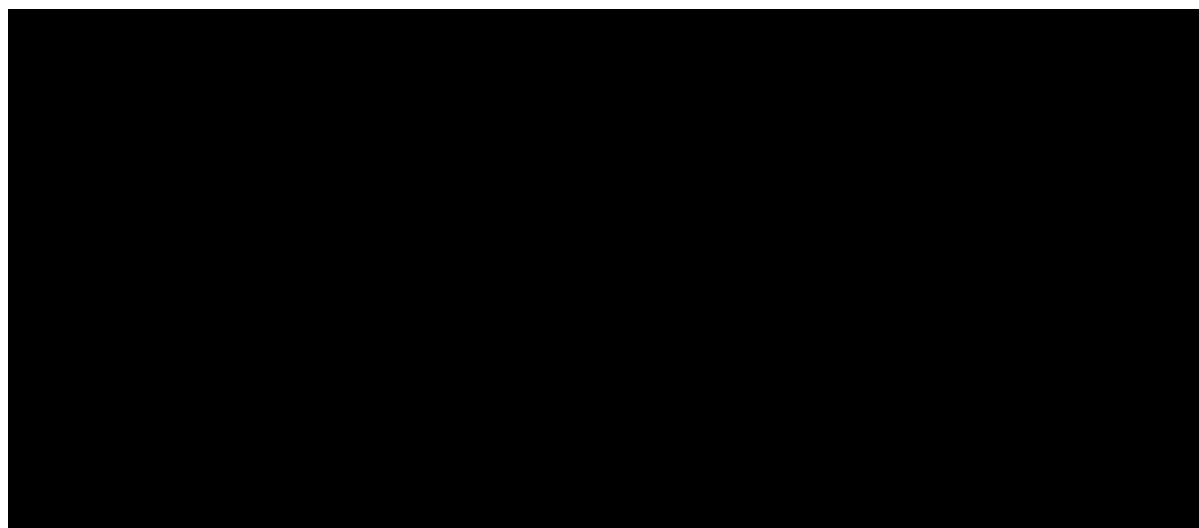
Toto je další ukázka dezinterpretací úřadu. Pokud se podíváme na graf 51, který zobrazuje vývoj průměrné jednotkové minutové ceny na maloobchodě i velkoobchodě, lze z něho vyčíst, že rozdíl mezi velkoobchodní a maloobchodní cenou je téměř 50 %. V takovém případě mají přeci MVNO možnost razantně snížit své maloobchodní ceny, klidně i o 20 – 30 %, jak by si úřad představoval. U SMS (viz

⁸ [Pevné připojení k Eri Internetu - ADSL VDSL SHDSL Wi-Fi 5G OPTIKA \(eri-internet.cz\)](http://eri-internet.cz)

graf 52) je sice rozdíl o něco nižší, přesto i zde by dovoloval úřadem požadované snížení. Úřad se zde odvolává na vstup nových hráčů na trh v Polsku a Francii, nicméně pokud má na mysli společnost Iliad (ve Francii působící pod značkou Free), tak ta na trh vstoupila jako síťový operátor. Jedná se tedy o naprosto neporovnatelné situace.

Na grafu 53 pak úřad znázorňuje vývoj průměrné jednotkové maloobchodní a velkoobchodní ceny za 1 MB dat. Na grafu je vidět, pro společnost T-Mobile nepochopitelný nárůst ceny velkoobchodních dat mezi roky 2019 a 2020.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile

Protože je vzhledem k textu kapitoly zavádějící i její nadpis, neboť i podle dat úřadu jsou velkoobchodní ceny za hlas a SMS pod maloobchodními cenami za tyto služby, navrhuje změnit nadpis kapitoly na „Porovnání jednotkových maloobchodních a velkoobchodních cen“.

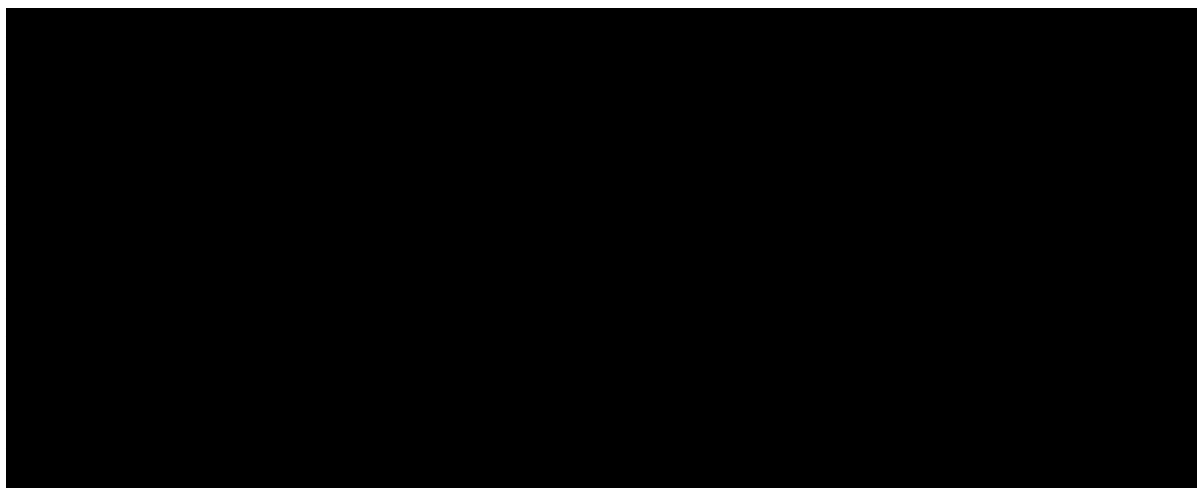
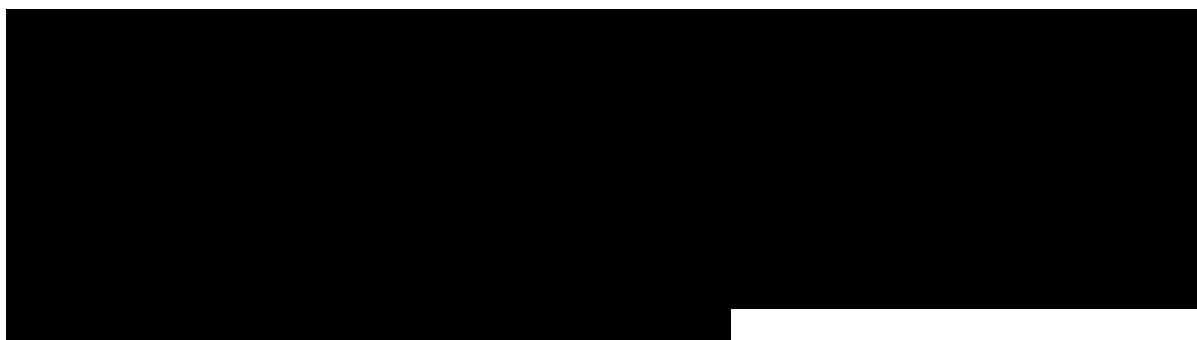
Dále navrhuje upravit druhý odstavec této kapitoly takto: „Průměrná velkoobchodní cena hlasových a SMS jednotek je v posledních letech pod cenou maloobchodní. Rozpětí mezi jednotkovými cenami je tak velké, že umožňuje MVNO replikaci razantního nástupu na maloobchodní trh s maloobchodní cenovou úrovní o 20 % – 30 % nižší než ceny MNO.“

I.14 Kapitola 3.1.4 Omezená replikovatelnost tarifů MNO ze strany MVNO

Úřad se v této části pokouší o analýzu replikovatelnosti nabídek síťových operátorů ze strany virtuálních operátorů. Kdy „princip výpočtu replikovatelnosti spočívá ve srovnání velkoobchodních plateb za průměrnou spotřebu zákazníků síťových operátorů s cenami jednotlivých maloobchodních produktů síťových operátorů“. Úřad na základě svých výpočtů tvrdí, že nelze replikovat až 75 % zkoumaných tarifů.

Společnost T-Mobile s výpočtem ani s následnými závěry nesouhlasí. Úřad počítá s jednotkovými velkoobchodními cenami napříč všemi operátory, které jsou ovlivněny zaměřením jednotlivých virtuálních operátorů. Zcela pomíjí skutečnost, že větší balíčky poskytují nižší jednotkovou cenu, což se v průměru ztratí díky vyšším jednotkovým cenám v malých balíčcích. Pokud by virtuální operátoři používali pouze balíčky s vyšším množstvím dat (případně minut a SMS), výsledná průměrná cena by byla nižší. Následný výpočet vychází z nominálních hodnot datových limitovaných balíčků, bez ohledu na reálnou spotřebu. U neomezeného hlasu/SMS bere úřad jako ekvivalent tisíc jednotek min/SMS, u neomezených datových tarifů počítá úřad se 100 GB. Všechny tyto objemové předpoklady dělají výpočet zcela nerelevantní, protože takový objem minut/SMS/dat není provolán/prodatován na žádné SIM kartě, nelze s ním tedy počítat. Pokud by úřad vzal v úvahu reálně provolané minuty/SMS/data, výpočet by mu již vycházel mnohem lépe.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile

Navrhujeme upravit výpočet replikovatelnosti tak, aby počítal s průměrnou spotřebou maloobchodních zákazníků a nikoliv s maximálním počtem minut/SMS/dat uvedeným v tarifu a v případě neomezených tarifů dokonce s hodnotou tisíc minut/SMS, resp. 100 GB dat.

Dále navrhujeme upravit text na řádce 1301 a následujících řádcích takto: „Analýza replikovatelnosti, podpořená výše uvedeným výpočtem ukazuje, že ze strany MVNO lze replikovat prakticky všechny produkty MNO. MVNO jsou reálně schopni replikovat i produkty s neomezenými objemy hlasové služby, SMS a mobilních dat.“

I.15 Kapitola 3.1.5 Omezené frekvenční spektrum

Úřad v této kapitole popisuje, proč je potřebný přístup k frekvenčnímu spektru na území celé ČR. Úřad dále zmiňuje, že v ČR je 6 operátorů s mobilním spektrem, a že k nákupu spektra jsou nutné vysoké investice. S tímto názorem se společnost T-Mobile ztotožňuje.

V posledním odstavci této kapitoly úřad dochází k závěru, že spektrum představuje zásadní strukturální překážku vstupu na vymezený velkoobchodní trh. Nicméně v posledních dvou aukcích spektra vstoupili na trh 3 noví operátoři, kteří mají možnost využít nákladově orientovaného národního roamingu, takže se nedá mluvit o zásadní překážce vstupu na trh.

Návrh T-Mobile

Navrhujeme nahradit poslední odstavec tímto textem: „Z výše uvedeného je zřejmé, že omezené frekvenční spektrum pro poskytování mobilních telekomunikačních služeb na vymezeném velkoobchodním trhu představuje strukturální překážku vstupu na vymezený velkoobchodní trh, nicméně na základě úřadem stanovených podmínek poslední aukce spektra mohou tři noví operátoři využít nákladově orientovaného národního roamingu, čímž je tato strukturální překážka eliminována.“

I.16 Kapitola 3.1.10 Nepřipravenost síťové infrastruktury hostujícího MNO pro poskytování národního roamingu

V této kapitole úřad hodnotí technickou připravenost síťové infrastruktury. Úřad zde tvrdí, že může být potřebná investice do „core“ systémů síťové infrastruktury pro poskytování 5G typu SA. Společnost T-Mobile má jiný názor. Pro poskytování národního roamingu není nutné mít tzv. stand alone 5G síť. Tato investice tedy není potřebná ani na straně síťového operátora, ani u operátora žádajícího o národní roaming. U dalších investic potřebných na straně příjemce národního roamingu uvádí úřad dobu realizace na 3 až 6 měsíců. Je ale možné, že potenciální zájemce tyto investice již provedl, což úřad v Návrhu nekommentuje. I kdyby k tomu ale nedošlo, je časově možné spustit národní roaming ještě v roce 2022 a nikoliv až po roce 2024, jak tvrdí úřad.

Návrh T-Mobile:

Vzhledem k výše uvedeným argumentům navrhujeme vypustit celou kapitolu 3.1.10.

I.17 Kapitola 3.1.12 Technické překážky využití komerčního národního roamingu pro umožnění vstupu nového síťového mobilního operátora na maloobchodní trh

I v této kapitole opakuje úřad, že pro nově vstupujícího operátora na základě národního roamingu je potřebné vybudovat 5G core síť typu SA. Jak jsme již uvedli v předešlé připomínce, podle našeho názoru není pro národní roaming nutné mít 5G core síť typu SA. Závazek z aukce zněl: umožnit přístup k veřejné komunikační síti provozované Držitelem přidělu k poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací prostřednictvím (i) 2G, 3G a 4G technologií v plném rozsahu služeb (vč. dat, hlasu, SMS), a (ii) 5G technologií v rozsahu služby přístupu k internetu EBB (enhanced broadband) a datových služeb za účelem poskytování ekvivalentu hlasových služeb a SMS v kvalitě neznemožňující poskytování takových služeb, obojí s využitím rádiových kmitočtů v pásmech 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz a/nebo 2600 MHz. Ze znění závazku je tedy zřejmé, že národní roaming je především o přístupu do stávajících sítí (2G a 4G) na kmitočtech, které nemá vstupující operátor k dispozici, aby se tím snížila jeho nevýhoda v absenci spektra používaného pro 2G a 4G. U služeb 5G bude poskytován národní roaming pouze v oblastech, kde nový operátor nebude mít vlastní pokrytí.

Je proto zcela zbytečné kalkulovat kolik bude stát nově vstupujícího operátora 5G síť typu SA a kdy bude tato síť postavena, protože to není nutná podmínka k poskytnutí národního roamingu.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme vypustit odstavec začínající na řádku 1594 i odstavce následujícího.

I.18 Kapitola 3.1.12 Technické překážky využití komerčního národního roamingu pro umožnění vstupu nového síťového mobilního operátora na maloobchodní trh

Ani další argumenty uvedené v této kapitole od řádku 1607 jako dostupnost koncových zařízení nebo nehomogenní pokrytí potenciálních žadatelů o národní roaming neovlivní dobu vstupu na trh. Protože povinnost národního roamingu je i na 2G a 4G síti, lze použít prakticky jakékoliv zařízení na trhu. A pro zákazníky využívající tyto sítě nebude hrát ani nehomogenní pokrytí žádnou roli. Pokud budou zákazníci používat i 5G síť, která je v současnosti určena pouze pro datové přenosy, nebude mít nehomogenní pokrytí výrazný vliv ani na jejich vnímání kvality služeb.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme vypustit text na řádcích 1607 až 1654.

I.19 Závěr ke kapitole 3.1

Na základě výše uvedených připomínek ke kapitole 3.1 a všem jejím podkapitolám navrhujeme změnit text Závěru začínajícího na řádku 1741.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme upravit celý text takto: „Na vymezeném relevantním trhu nebyly identifikovány značné, a nikoliv dočasné strukturální překážky vstupu na trh a kritérium č. 1 není možné považovat za splněné.“

I.20 Kapitole 3.2 Kritérium č. 2: trh v daném časovém horizontu nesměřuje k účinné hospodářské soutěži

Společnost T-Mobile se domnívá, že by úřad měl vzít v potaz vyjádření Evropské Komise. Komise ve svých dvou rozhodnutích týkajících se velkoobchodního mobilního trhu v České republice ze dne 15.12.2021 a ze dne 17.2.2022 totiž komentuje i úroveň soutěže na mobilním trhu v ČR, konkrétně tedy kritérium 2 – tendenci k účinné hospodářské soutěži.

Komise poukázala na skutečnost, že MVNO v období 2014–2020 zvýšili svůj tržní podíl, že většina maloobchodních a velkoobchodních cen se v posledních letech snížila a že spotřeba dat na jednu SIM kartu prudce vzrostla. Konkrétně: „Z údajů obsažených v posuzované analýze vyplývá, že MVNO zvýšili během 5 let (v období 2014 až 2020) svůj tržní podíl z 3,2 % na 5,8 %. Skutečnost, že hlavní MVNO jsou plně nebo částečně ve vlastnictví operátorů mobilních sítí, není na jiných vnitrostátních trzích neobvyklá a není sama o sobě známkou nefunkčního trhu, neboť ukazuje, že operátoři mobilních sítí musí reagovat na poptávku zákazníků po alternativních nabídkách diverzifikovanými strategiemi.“ Také „většina maloobchodních a velkoobchodních cen se navíc v posledních letech snížila a spotřeba dat na jednu SIM kartu prudce vzrostla (u domácností – ze 7,14 GB v roce 2017 na 37,7 GB v roce 2020), což dále ukazuje, že trh je stále konkurenceschopnější“.

Dále Komise uvedla, že v roce 2016 ČTÚ dospěl k závěru, že trh jeví tendenci k účinné hospodářské soutěži mimo jiné na základě faktorů, jako je neustále rostoucí počet MVNO na trhu a pozorovaný pokles maloobchodních cen mobilních služeb.

Komise také konstatovala, že „prosazování povinností, které již jsou uloženy v rámci podmínek spektra, přinese v dohledné budoucnosti na trhu pozitivní změny. Zejména lze očekávat, že vstup nového mobilního operátora na trh, který by se rychle z MVNO stal MNO (na základě vnitrostátního roamingu poskytovaného společností O2 za nákladově orientovaných podmínek nebo v důsledku získaných práv na užívání spektra) a který by mohl rovněž poskytovat přístup MVNO, vytvoří další konkurenční tlak na maloobchodní i velkoobchodní úrovni a naruší jakoukoli potenciální tacitní koluzi.“

Komise se proto domnívá, že „ČTÚ nedostatečně zohlednil význam stávající regulace, která může během tohoto období přezkumu trhu zlepšit situaci v oblasti hospodářské soutěže na trhu“.

Úřad se tyto závěry Komise pokouší vyvrátit pouze účelovým zkrácením doby, na kterou je analýza definována. Protože toto zkrácení společnost T-Mobile již označila za nesprávné a protizákonné a doporučila přepracovat analýzu s časovým vymezením na 5 let, navrhuje následující změny:

Návrh T-Mobile

Navrhujeme upravit text celé kapitoly v souladu se závěry Komise a upravit závěr této kapitoly takto: „Vzhledem k nárůstu podílu virtuálních operátorů a poklesu většiny maloobchodních a velkoobchodních cen lze konstatovat, že trh je stále konkurenceschopnější a jeví tendenci k účinné hospodářské soutěži. Tuto tendenci lze prohloubit prosazováním povinností, které již byly uloženy v rámci podmínek spektra (především národního roamingu). Na základě těchto skutečností lze konstatovat, že mobilní trh v České republice směřuje k účinné hospodářské soutěži a v současné době není nutné provádět jakýkoliv další regulační zásah.“

I.21 Kapitola 3.2 Kritérium č. 2: trh v daném časovém horizontu nesměřuje k účinné hospodářské soutěži

Evropská komise ve svém rozhodnutí⁹ k tomuto kritériu uvedla, že „některé velkoobchodní a maloobchodní ceny se v posledních letech snížily. Navíc, jak je uvedeno výše, tendence k účinné hospodářské soutěži nutně neznamena, že trh dosáhne stavu účinné hospodářské soutěže během období přezkumu. Závazky poskytnout přístup uložené v rámci licencí k využívání spektra by měly otevřít trh novému účastníku / novým účastníkům na trhu s ambicí stát se čtvrtým operátorem mobilní sítě. Kromě toho by regulovaný přístup k mobilním datům měl stávajícím MVNO pomoci aktualizovat jejich nabídky. Komise se proto domnívá, že ČTÚ nedostatečně zohlednil význam stávající regulace, která může během tohoto období přezkumu trhu zlepšit situaci v oblasti hospodářské soutěže na trhu.“

S touto připomínkou Komise se úřad nijak nevypořádává a pouze odkazuje na závěry z minulé analýzy, na jejímž základě přitom Komise tuto výtku napsala.

Úřad v této části tvrdí, že na velkoobchodním trhu nedochází ke změně podílů jednotlivých operátorů. Společnost T-Mobile s tímto stanoviskem nesouhlasí, neboť sám úřad ve svých dřívějších analýzách prokazoval výrazné změny na trhu. V současné analýze tyto grafy ovšem raději neuvádí.

Konkrétně bychom chtěli odkázat na grafy v návrhu analýzy mobilního trhu z 24. září 2021, ze kterých je dynamika trhu zřetelná. Jedná se např. o graf 66 zobrazující vývoj tržních podílů na velkoobchodním trhu na základě velkoobchodně prodaných aktivovaných SIM karet, včetně velkoobchodního přeprdeje se zahrnutím samozásobení. V grafu je vidět nárůst podílu síťového operátora 2 v počtu aktivních SIM karet a naopak pokles podílu síťového operátora 1. Dynamika trhu je vidět i na grafech zobrazujících tržní podíly na základě objemu originovaných minut (graf 68), počtu odeslaných SMS

⁹ Rozhodnutí Komise ze dne 17.2.2022 C(2022) 888 ve věci: CZ/2021/2351: Velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám

(graf 70), nebo objemu přenesených dat (graf 72). Změna v podílech na trhu je největší u posledně jmenovaného grafu, kdy podíl objemu přenesených dat u síťového operátora 1 poklesl z 40,5 % v roce 2016 na 23,4 % v roce 2020. Takto výrazné změny na trhu jsou zřejmým důkazem konkurence na trhu.

Ještě větší změny podílů šlo vyčíst z grafů uvedených v minulém návrhu analýzy (z května roku 2022), kdy v období let 2014 až 2020 docházelo k výrazným změnám podílů operátorů na základě objemu originovaných minut (grafy 95 a 96), počtu odeslaných SMS (grafy 97 a 98), resp. objemu přenesených dat (grafy 99 a 100). Protože došlo ke změnám podílů o více než 10 % (viz grafy 96, 99 a 100), je evidentní, že síťoví operátoři mají na velkoobchodním trhu odlišné strategie, které mění situaci na trhu.

Z těchto grafů je tedy zřejmé, že se podíly jednotlivých síťových operátorů na velkoobchodním trhu dynamicky mění a lze tedy konstatovat, že trh vykazuje známky efektivní soutěže.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme do této kapitoly doplnit a aktualizovat grafy 68, 70 a 72 z návrhu analýzy mobilního trhu zveřejněného 24. září 2021.

Na základě vložených grafů a údajů uvedených výše navrhujeme upravit text na řádcích 1766 až 1772 takto: „Na základě provedené analýzy a výše uvedeného hodnocení situace na velkoobchodním trhu, lze konstatovat, že velkoobchodní trh mobilních služeb vykazuje znaky efektivní hospodářské soutěže. Tržní podíly síťových operátorů se dynamicky mění a s nimi se mění i struktura trhu.“

I.22 Kapitola 5.2 Způsobilost trhu k tacitní koluzi a transparentnost trhu – existence referenčního bodu

Na řádcích 2347 – 2350 úřad tvrdí, že „Na základě výše uvedeného byla shledána existence referenčního bodu – ceny mobilních služeb na maloobchodním trhu, na základě kterého by se MNO mohli orientovat a vzájemně koordinovat své jednání při nastavování podmínek na velkoobchodním trhu bez toho, aby se výslovně dohodli.“

Aby bylo možno použít úroveň maloobchodních cen jako referenční bod, tak by transparentnost na trhu musela být taková, aby umožnila každému členovi hypotetické tacitní koluze dostatečně přesně a okamžitě zjistit vývoj dalšího chování všech ostatních hráčů na trhu (a to včetně jednotlivých MVNO).

Úřad však neprokázal existenci dostatečné (jasné a rychlé) vazby mezi chováním soutěžitelů na velkoobchodě a reakcí maloobchodní ceny. Taková vazba by hypoteticky mohla fungovat, když by se MVNO, kteří mají potenciál ovlivnit tržní cenu, okamžitě pokusili nabízet své služby za tak nízké ceny a v takovém měřítku, aby měla jejich nabídka za bezprostřední následek značný odliv zákazníků od konkurentů.

Úřad vychází z předpokladu, že funkční (nebo regulovaný) velkoobchodní trh okamžitě povede k prudkému, okamžitému snížení ceny na maloobchodě a vzbudí reakci ostatních hráčů na trhu. To ale nemusí být nutně pravda. Zejména při různých, z pohledu trhu v praxi netransparentních a nepředvídatelných strategiích MVNO není rychlý ani přímý dopad na postulovaný referenční bod automaticky očekávatelný, a tudíž tento „referenční bod“ je pro sledování trhu hypotetickými účastníky tacitní koluze zcela nepoužitelný.

Příklad 1: Pokud jeden nebo více MVNO na trhu dosáhli takových podmínek, které jim umožnili sestavit maloobchodní nabídky pod stávající úrovní „referenčního bodu“ a jako svou strategii zvolili postupný růst tržního podílu při vyšší marži, tak přesto, že na velkoobchodní straně došlo k „odchýlení od tacitní koluze“ tak „referenční bod“ toto odchýlení vůbec nezaznamenal.

Příklad 2: Pokud takoví MVNO jako svou strategii zvolili rychlejší růst tržního podílu při nižší marži (podstatné snížení maloobchodních cen), ale nezvolil současně za svou strategii masivní veřejnou komunikaci zaměřenou proti etablovaným hráčům, tak přesto, že na velkoobchodní straně došlo k „odchýlení od tacitní koluze“, tak efekt tohoto odchýlení v podobě snižujícího se podílu na maloobchodních službách zaznamenají ostatní velkoobchodní hráči až s větším časovým odstupem, když je zřejmé, že nejde o anomálii ve vývoji tržních podílů. Opět by zde „referenční bod“ reagoval až s velkým zpožděním a umožnil tak značný nárůst takového MVNO ještě před tím, než by se jeho strategie stala transparentní.

Příklad 3: V případě, že by takovýto MVNO okamžitě masivně zaútočil cenově a komunikačně na etablované hráče, tak by bylo teoreticky možné sledováním „referenčního bodu“ odhalit jeho strategii a tudíž i „odchýlení se“ nějakého hráče na velkoobchodním trhu. Takováto strategie, byť by se z laického pohledu mohla jevit velmi líbivá, je pro vstupujícího hráče naprosto nevhodná, protože by tím obětoval netransparentnost velkoobchodního trhu, která mu umožňuje narůst do významné velikosti nepozorovaně. Přesto, že by se v tomto případě zdálo jako teoreticky možné pozorovat úřadem navržený referenční bod, přesto ani v tomto případě nelze na základě změn tohoto bodu usuzovat na „odchýlení“ či „neodchýlení“ na velkoobchodní úrovni. Neboť tuto strategii z pohledu účastníka hypotetické tacitní kolize, může zvolit také soutěžitel, jehož velkoobchodní vstup „se neodchýlil“, ale kupříkladu těží ze synergie s jinými službami, nebo krátkodobě nastupuje do trhu agresivně ve snaze zlepšit svoji vyjednávací pozici na velkoobchodním trhu, nebo z jiných strategických pohnutek, které nejsou velkoobchodním hráčům známy.

Jak je uvedeno výše, Úřad tvrdí, že referenčním bodem pro koluzi na velkoobchodním trhu je údajně maloobchodní cena služeb, a že tento referenční bod má umožnit monitorování materiální změny podmínek pro velkého MVNO, které by představovalo odchýlení od společné strategie. Samotná analýza však ukazuje, že toto tvrzení Úřadu není ničím podložené. Kupříkladu je zřejmé, že ceny na velkoobchodě se mění jinak než na maloobchodě (grafy 51 – 53), údaje z trhu tedy vyvracejí, že jde o referenční bod pro kontrolu velkoobchodních podmínek.

Dále Úřad zcela opomíjí, že transparentnost podmínek na maloobchodním trhu výrazně snižují akviziční a retenční nabídky, které nadále nabízejí i MNO – a tím spíše je nabízí více než stovka MVNO. Tvrzení Úřadu o vymizení neveřejných nabídek jsou nepodložené, nepravdivé a jeví se pouze jako účelové tvrzení s cílem vypořádat se s výhradami Komise.

Závěrem společnost T-Mobile tvrdí, že referenční bod zvolený úřadem „ceny mobilních služeb na maloobchodním trhu“ není způsobilý k tomu, aby podle něj soutěžitelé na velkoobchodním trhu mohli řídit svá jednání, neboť jak změna tohoto „referenčního bodu“ či absence jeho změny nevysílá do velkoobchodního trhu dost jasné signály v relevantním čase.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme, aby úřad přepracoval kapitolu 5.2 ve smyslu připomínky a následně upravil závěr ze zkoumání prvního kritéria hodnocení společné významné tržní síly takto: „Při vyhodnocení způsobilosti trhu k tacitní koluzi je nutné nalezení referenčního bodu, který se ovšem nepodařilo nalézt. Z tohoto důvodu úřad považuje první kritérium za nesplněné.“

I.23 Kapitola 5.2 Způsobilost trhu k tacitní koluzi a transparentnost trhu – symetrické postavení

Úřad dovozuje symetrii mezi třemi MVNO, přestože dva z nich mají podíl nad 30 % a jeden nad 20 % (řádek 2370).

Přestože Úřad posuzuje koluzi na velkoobchodním trhu, odmítl se zabývat podíly na velkoobchodě (řádek 2382) – jde o zjevně účelové rozhodnutí, protože podíly na velkoobchodě jsou výrazně odlišné a nesvědčí závěru o společném zájmu všech tří operátorů (odst. 52 rozhodnutí Komise).

Asymetrii mezi operátory navíc posiluje velký rozdíl ve fixních kapacitách jednotlivých operátorů, jejichž význam pro tvorbu balíčků Úřad zdůrazňuje (skupina O2 jako inkumbent s celoplošnou sítí, VDF jako operátor se silnou přítomností v některých lokalitách, TMCZ jako silně investující challenger).

Zásadní význam má povinnost národního roamingu uložená O2, jejíž realizace se očekává v roce 2024. O2 ze své pozice regulovaného subjektu si musí být velmi dobře vědoma změn, které nastanou, neboť se zájemci velice pravděpodobně již jedná. Je zcela nepochybné, že již dnes podle nich nastavuje svou obchodní strategii.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme, aby úřad přepracoval kapitolu 5.2 ve smyslu připomínky a následně upravil závěr ze zkoumání prvního kritéria hodnocení společné významné tržní síly takto: „Při vyhodnocení způsobilosti trhu k tacitní koluzi se Úřadu nepodařilo nalézt dostatečně symetrické postavení jednotlivých soutěžitelů. Z tohoto důvodu úřad považuje první kritérium za nesplněné.“

I.24 Kapitola 5.2 Způsobilost trhu k tacitní koluzi a transparentnost trhu – výhodnost koluze

Úřad detailně popisuje tři případy, kdy došlo k výraznému snížení cen (2013, 2017, 2019) na základě nových nabídek jednoho operátora a následnému přizpůsobení se ze strany ostatních (řádek 2610). Tyto skutečnosti ale ukazují, že operátoři neudržují hypotetický stav koluze, průběžně si konkurují a cenovou úroveň snižují. Odporuje to závěru o koluzi na udržení cenové úrovně. Na tento rozpor upozornila ve svém rozhodnutí i Evropská komise, což Úřad nijak nevysvětluje a účelově ho ignoruje.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme, aby úřad přepracoval kapitolu 5.2 ve smyslu připomínky a následně upravil závěr ze zkoumání prvního kritéria hodnocení společné významné tržní síly takto: „Při vyhodnocení způsobilosti trhu k tacitní koluzi se Úřadu nepodařilo jednoznačně prokázat výhodnost tacitní koluze pro jednotlivé soutěžitele. Z tohoto důvodu úřad považuje první kritérium za nesplněné.“

I.25 Kapitola 5.3 Kritérium hospodářského testu – udržitelnost

Úřad v této kapitole správně uvádí, že konkrétní test tohoto kritéria spočívá v prokázání existence věrohodné hrozby represivních opatření, která odrazuje od odchylujícího chování. Ve své další analýze však žádnou takovou hrozbu neprokazuje a současně reálná situace na trhu ukazuje, že soutěžitelé žádnou hrozbu represivních opatření nevnímají a chovají se na trhu velkoobchodních mobilních služeb nezávisle.

Na řádcích 2739 – 2742 Úřad správně uvádí, že „Bylo by na individuálním hodnocení všech účastníků tacitní koluze, zda změna, ke které došlo, má potenciál výrazně pozměnit (zvýšit) úroveň konkurenčního prostředí, a tedy i narušit tacitní koluzi.“ Úřad uvádí, že pokud by ke snížení velkoobchodních cen, byť teoreticky i významnému, došlo u hráče (MVNO) bez motivace, prostředků či schopností výrazně navyšovat svůj maloobchodní tržní podíl, dopad takového kroku do úrovně konkurenčního prostředí by byl omezený a použití odvetného mechanismu zbytečné. Naopak úřad tvrdí, že dopad stejného kroku u subjektu (MVNO) disponujícího všemi výše uvedenými atributy, tedy mimo jiné i prostředky na odpovídající publicitu a marketing, by byl výrazně odlišný a účastníkům koluze by nezbyla jiná možnost než ve snaze ochránit svůj tržní podíl, odvetný mechanismus aplikovat.

V rovině kritérií Airtours je argument úřadu významem subjektivních pohnutek a prostředků velkoobchodního partnera neplatný. Zejména proto, že riziko odchýlení od tacitní koluze se totiž nehodnotí z hlediska jeho faktického dopadu na trh, ale z hlediska jeho potenciálního dopadu na trh. A hodnocení rizika odvetného mechanismu neprovádějí ti účastníci tacitní koluze, kteří trh sledují (ani regulátor). Hodnocení provádí pouze ten účastník, který se svým jednáním (nabídkou) chce od hypotetické tacitní koluze odchýlit. Tudíž ten, kdo by se chtěl odchýlit by musel predikovat a) chování svého velkoobchodního partnera na trhu a b) reakci ostatních účastníků hypotetické tacitní koluze na takovéto chování svého partnera.

Ten podnikatel, který by zvažoval odchýlení se od hypotetické tacitní koluze, nemá ale dostatečné prostředky na to, aby dokázal posoudit riziko chování svého partnera na trhu. Úřadu se může jevit z dat, které má historicky k dispozici, nebo je získal v rámci zákonného dotazování (například na jeho strategické plány), že některý z partnerů má nebo nemá větší potenciál trh reálně ovlivnit. Tyto údaje ale ten, kdo vytváří velkoobchodní nabídku nemá k dispozici. A navíc ani úřad ani žádný poskytovatel přístupu nedokáže predikovat a ošetřit všechny možné budoucí scénáře chování MVNO partnera. MVNO partner může například přehodnotit svou strategii, získat financování, změnit majitele, reagovat na nejrůznější tržní události atd.

Faktory absence motivace, prostředků či schopností výrazně navyšovat svůj maloobchodní tržní podíl nejsou ze strany „odchylujícího se“ reálně hodnotitelné. Proto při posuzování, zda může nebo nemůže dojít k uplatnění odvetného mechanismu, jak ho předvídají kritéria Airtours, může hodnotit „odchylující se“ hráč pouze objektivní potenciál své velkoobchodní nabídky, kterou dává svému partnerovi.

Obchodní tajemství začátek

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme, aby úřad vyhodnotil toto kritérium tak, že nebyla prokázána udržitelnost hypotetické tacitní koluze.

I.26 Kapitola 5.3 Kritérium hospodářského testu – udržitelnost

Existence odvetného mechanismu podle tvrzení Úřadu údajně spočívá v tom, že ostatní MNO dorovnají ceny při snížení cen jiným z nich (řádek 2661). Takto ovšem odvetný mechanismus koncepčně nefunguje. Kredibilní odvetný mechanismus by totiž měl umožnit zvýšení ceny v případě úspěšného obnovení koluze. Odvetný mechanismus by totiž měl obnovit koluzní stav a dal by prostor účastníkům koluze postupně, společně zvyšovat ceny zpět směrem k monopolistické ceně. V ČR k tomu ale nikdy nedošlo, po poklesu cen – tedy dle tvrzení Úřadu aplikaci odvetného mechanismu – ceny nevrostly, ale naopak se postupně snižovaly. Úřad k tomu uvádí ne zcela srozumitelný argument, když tvrdí, že po zvýšení by ceny byly „příliš“ vysoké a vzniklo by podezření z kartelu (řádek 2695). Zcela absurdní je argument Úřadu, že postupné zvyšování ceny jedním MNO by vedlo k odlivu jeho zákazníků k ostatním. Tímto argumentem vlastně Úřad potvrzuje neexistenci koluze. Neboť právě nepřipojení se ostatních ke zvyšování cen by bylo jednoznačným důkazem, že o společnou dominanci (resp. tacitní strategii) nejde. Pokud tedy ke zvyšování cen nedochází, jde o doklad toho, že MNO nemohou jednat v podstatné míře nezávisle na spotřebitelích (nejde tedy o případ společné dominance). Naopak, jde zjevně o běžné fungování hospodářské soutěže na oligopolním trhu.

Úřad přesně popisuje význam snižování cen všech MNO v reakci na snížení ceny jedním z nich (řádek 2725) – jde o snahu omezit ztrátu zákazníků, tedy o běžné tržní chování, nikoli odvetný mechanismus. ČTÚ výslovně přiznává, že údajný odvetný mechanismus je pouze běžné tržní chování – snaha o maximalizaci zisku (řádek 2751).

Úřad tvrdí, že pro koluzi svědčí i skutečnost, že přes pokles jednotkových cen, rostou průměrné výnosy na SIM kartu (řádek 2703) – v kombinaci se snižováním jednotkových cen to ve skutečnosti ale svědčí jen o tom, že spotřebitelé zvětšují svou spotřebu mobilních služeb, což je projevem zdravé hospodářské soutěže.

Návrh T-Mobile:

Navrhujeme, aby úřad vyhodnotil toto kritérium tak, že nebyla prokázána udržitelnost hypotetické tacitní koluze.

I.27 Kapitola 5.4 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Úvodem považujeme za potřebné konstatovat, že úřad neaplikuje tento parametr kritérií Airtours správně. Vnější faktory jsou parametr, který si hodnotí každý člen hypotetické tacitní koluze sám a rozhoduje se, zda takové faktory jsou sto narušit jeho obchodní strategii. Nejedná se o kritérium objektivní, neboť hráči na trhu neznají navzájem své reálné plány a mohou pouze odhadovat vstup nebo chování jiných hráčů. Pro naplnění tohoto parametru tudíž stačí pouze teoretický potenciál vstupu či nepředvídatelného chování konkurence k tomu, aby změnil strategii soutěžitelů a znemožnil

jim jednat s jistotou charakteristickou pro stav tacitní koluze. Není tedy nutné aby „narušující“ událost skutečně v krátké době nastala s vysokou pravděpodobností, nebo se projevila na trhu, postačí, aby existovaly podmínky k tomu, aby mohla nastat. Již identifikací tohoto potenciálu je nenaplněno toto kritérium Airtours, neboť již tento stav narušuje hypotetickou tacitní koluzi.

Na řádcích 2808 – 2831 úřad tvrdí, že omezení frekvencí vhodných pro poskytování mobilních služeb a vysoké náklady potřebné pro vstup na tento trh tvoří bariéru pro vstup na trh. Současně úřad dodává, že povinnost národního roamingu udělená na základě aukce 700 MHz nebude využita v časovém horizontu analýzy.

Společnost T-Mobile s tímto stanoviskem nesouhlasí. Již z formulace, jakou úřad použil při hodnocení možnosti vstupu na trh prostřednictvím regulované nabídky národního roamingu, tedy slovy: „Lze předjímat, že efekt se dostaví až“, úřad dokazuje, že zaměňuje efekt možného vstupu na trh s efektem na hypotetickou tacitní koluzi. Soutěžitelé nedokážou vyhodnotit, zda v horizontu analýzy dojde nebo nedojde ke vstupu na trh. Nemají k tomu žádné relevantní informace a lze předpokládat, že veškerá jednání o vstupu s využitím regulované nabídky budou pečlivě střeženým obchodním tajemstvím. Je možné, že k vstupu nedojde, ale prostá existence takovéto možnosti vstupu již má efekt na chování všech soutěžitelů a má narušující efekt na hypotetickou tacitní koluzi. Stručně řečeno, efekt regulované nabídky národního roamingu se již dostavil přesto, že ke vstupu operátora s národním roamingem doposud nedošlo.

Považujeme zde za důležité podtrhnout, že Úřad především nepřipustně a účelově extrahuje vliv národního roamingu O2 s tím, že k jeho poskytnutí údajně dojde až v roce 2025 (řádek 2920), a to přesto, že informace poskytnuté uchazeči o národní roaming indikují zahájení v průběhu roku 2024 (řádky 1508 a 1517). Znovu se zde projevuje již výše popsáná účelovost časového omezení analýzy, ve snaze odstranit pochybnosti Komise. Pokud by Úřad postupoval tímto směrem, je zřejmé, že by dokázal zkrátit analýzu, v rozporu s pravidly a očekáváními Evropského regulačního rámce, na tak krátké období, že by fakticky nebylo možné v něm na trh vstoupit (ad absurdum třeba jeden měsíc) a pak by tím odůvodnil regulaci trhu.

Návrh T-Mobile:

Společnost T-Mobile navrhuje přepracovat tuto část analýzy tak, aby v rámci daného kritéria úřad konstatoval, že na vymezeném trhu neexistují značné, a nikoliv dočasné překážky vstupu na trh, které brání rozvoji konkurence.

I.28 Kapitola 5.4 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Na řádcích 2880 – 2887 úřad uvádí, že nelze očekávat, že referenční nabídky pro přístup k síti na základě podmínek aukce kmitočtů v roce 2020 (pásmo 700 MHz) budou mít vliv na situaci na mobilním trhu. Tvrdí konkrétně, že dle podmínek aukce uvedená referenční nabídka pro přístup pro MVNO se bude vztahovat pouze na přístup ke službám v pásmu 700 MHz, a bude se tedy vztahovat jen na poskytování datových služeb, a to s omezenou kapacitou (10 MHz kanál v daném pásmu).

Úřad nesprávně a úzce vymezuje rozsah povinnosti z aukce, která se nevztahuje jen na 10 MHz kanál, ale na celou síť, která tento kanál využívá (operátoři mají povinnost uzavřít Smlouvu o přístupu k veřejné komunikační síti provozované s využitím rádiových kmitočtů, které jsou předmětem Přídělu, poskytování elektronických komunikačních služeb prostřednictvím elektronických komunikačních sítí provozovaných s využitím rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 700 MHz).

Současně Úřad zcela opominul závazky uložené v rámci aukce na 800 MHz, který je koncipován obdobně široce (Závazek velkoobchodní nabídky – závazek Žadatele poskytnout přístup k veřejné komunikační síti provozované Žadatelem s využitím rádiových kmitočtů získaných na základě tohoto výběrového řízení).

Úřad dále popírá vliv regulovaného přístupu k datovým službám 5G v pásmu 700 MHz. Bez jakýchkoli podkladů a pouze na základě svých předpokladů tvrdí, že MNO neumožní MVNO kombinovat tuto nabídku s ostatními (neregulovanými) velkoobchodními nabídkami, a to přestože T-Mobile takovou kombinaci připouští (řádek 2895).

Návrh T-Mobile:

Společnost T-Mobile navrhuje přepracovat tuto část analýzy tak, aby reflektovala potenciální dopad na udržitelnost hypotetické tacitní koluze skutečného rozsahu referenčních nabídek z aukce v pásmu 700 MHz a z aukce v pásmu 800 MHz.

I.29 Kapitola 5.4 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

V předchozí verzi analýzy na řádcích 3550 – 3566 úřad provedl rest replikovatelnosti regulovaných referenčních nabídek společnosti T-Mobile v kombinaci s komerčními podmínkami společnosti T-Mobile pro poskytování hlasu a SMS a tvrdil, že kombinaci regulované a komerční nabídky považuje za vstup, který nedokáže replikovat tržní ceny. Současně úřad uvedl, že neprovedl analýzu replikovatelnosti čistě na základě regulované nabídky. A současně úřad uvedl, že zcela záměrně neprovedl analýzu replikovatelnosti čistě na základě regulované nabídky a zcela tak popřel princip technologické neutrality, který by mohl nabízet konkurentům potenciál, zejména pro datové tarify s vysokou spotřebou dat, konstruovat atraktivní maloobchodní nabídku s využitím technologických alternativ volání a SMS jako je standard VoLTE, OTT alternativy k hlasovému volání a zasílání zpráv (mj. RCS, iMessage).

Na základě podnětů z veřejné konzultace, kde T-Mobile vyzval Úřad k přepracování této části a provedení testů replikovatelnosti, které by transparentně prokázaly, zda je vstup a fungování na trh prostřednictvím velkoobchodních nabídek možný. T-Mobile přitom poskytl Úřadu informace ***Obchodní tajemství začátek***
Obchodní tajemství konec.

Úřad na základě podnětu T-Mobile nejen že test replikovatelnosti neprovedl, ale **celou sekci o replikovatelnosti bez náhrady vypustil!** Taková analýza je ale nesporně **nutnou součástí analýzy** pro posouzení bariér vstupu a existence vnějších faktorů, které by mohli narušovat hypotetickou tacitní koluzi. Postup, kdy Úřad po veřejné konzultaci vypustí celou oblast analýzy, aby odstranil data, která by svědčila proti jeho závěrům **považujeme za ryze účelový a protiprávní.**

Návrh T-Mobile:

Společnost T-Mobile **trvá na tom**, aby úřad provedl test replikovatelnosti regulované nabídky se zahrnutím potenciálních služeb VoLTE a dalších OTT alternativ k hlasovému volání a zasílání zpráv (mj. RCS, iMessage) a seriózně vyhodnotil jejich potenciál narušit udržitelnost tvrzené tacitní koluze.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

I.30 Kapitola 5.4 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Na řádcích 2916 – 2922 úřad tvrdí, že s ohledem na dostupné informace z trhu, a i na základě zkušeností ze zahraničí s procesem a efektem zavedení národního roamingu pro nového operátora, že s největší pravděpodobností nedojde ke vstupu v rámci časového vymezení této analýzy z řad držitelů přiděľů v pásmu 3400–3800 MHz.

Jak jsme již uvedli výše, pro narušení tacitní koluze stačí jen potenciál, nemusí dojít k bezprostřednímu vstupu dalšího hráče, stačí vědomí rizika, že k němu může dojít.

Úřad uvádí, že mimo jiné „s ohledem na dostupné informace z trhu...“ s největší pravděpodobností nedojde ke vstupu v rámci časového vymezení této analýzy z řad držitelů přiděľů v pásmu 3400–3800 MHz. Pomineme-li, že není vůbec zřejmé, o jaké informace z trhu své poznatky úřad opírá, tak se v tomto ohledu úřad dopouští, z hlediska pravidel hospodářské soutěže, hrubé chyby tím, že své závěry a hodnocení o vstupu konkurence na trh zveřejňuje. Soutěžitelé totiž nemají v tomto ohledu k dispozici žádné informace ve věci strategických plánů konkurence a úřad by tak mohl podobnými tvrzeními a hodnoceními ovlivnit chování soutěžitelů na trhu. Společnost T-Mobile však v tomto případě považuje hodnocení úřadu za zcela nepodložené a z hlediska hodnocení rizika vstupu konkurence na trh s využitím národního roamingu – ať již přímo nebo jako s vyjednávacím nástrojem na dosažení výhodné spolupráce v jiném modelu MVNO – s ním nesouhlasí.

Obchodní tajemství začátek

Obchodní tajemství konec

Návrh T-Mobile:

Společnost T-Mobile navrhuje přepracovat tuto část analýzy tak, aby vyhodnotila, že potenciál vstupu držitelů regulovaných přiděľů je natolik materiální, že efektivně zabraňuje udržitelnosti hypotetické tacitní koluze.

I.31 Kapitola 5.4 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Dopad existující regulační povinnosti

Úřad při analýze pominul podstatný existující vnější faktor, který má potenciál narušit chování hráčů v hypotetické tacitní koluzi. Pro udržitelnou tacitní koluzi je totiž zásadní, aby všichni její účastníci měli obdobné motivace ji udržovat. Pokud některá ze stran hypotetické tacitní koluze je ovlivněna vnějším faktorem, který má potenciál odlišit její motivaci, jak se chovat na trhu od ostatních hypotetických účastníků, pak je tacitní koluze jako koncept neudržitelná. Konkrétně pokud je jedna ze stran zavázána závazkem poskytnout za regulovanou, nákladovou cenu za národní roaming, tak její motivace k chování na trhu je zásadně odlišná než u těch stran, které takový závazek nemají. Tím že vznikne asymetrie v motivaci stran hypotetické tacitní koluze se stává tato neudržitelná. V tomto konkrétním případě strany bez regulace nedokážou předvídat chování strany, která je cenově regulovaná. V případě trhu v ČR tak nemůže být zřejmé, zda, jak a o čem jedná společnost O2 se svými partnery s právem národního roamingu (a to na škále nejedná vůbec, přes vyjednání výhodných MVNO podmínek, po implementaci národního roamingu) a tudíž není možné jakýmkoli způsobem předvídat motivace a chování společnosti O2 a koordinovat se v rámci tacitní koluze. Obdobně pak nedokáže společnost O2 předvídat strategii partnerů bez regulační povinnosti, kterou reagují na tuto nejistotu (a to opět na škále nejedná vůbec, přes vyjednání výhodných MVNO podmínek, po implementaci komerčního národního roamingu). V takové situaci je existence tacitní koluze fakticky vyloučená.

Návrh T-Mobile:

Úřad by měl zpracovat do vyhodnocení kapitoly vnější faktory také vliv regulace jednoho z hráčů na trhu hypotetickou tacitní koluzi.

I.32 Kapitola 5.4 Kritérium hospodářského testu – vnější faktory

Na základě výše uvedených informací navrhujeme upravit závěr ze zkoumání třetího kritéria hodnocení existence společné významné tržní síly následovně: „Na základě výše hodnocených dílčích kritérií pro hodnocení schopnosti mimostojících subjektů narušit uvažovanou společnou strategii v rámci tacitní koluze bylo shledáno, že neexistují významné překážky pro vstup dalšího síťového operátora na trh, a současně, že vliv již uložené regulace z podmínek aukcí spektra má takovou sílu, aby narušil případnou tacitní koluzi. Toto kritérium tedy nelze považovat za splněné.“

A dále společnost T-Mobile navrhuje změnit text závěru ke společné SMP následovně: „Vyhodnocení jednotlivých dílčích kritérií, jmenovitě způsobilost trhu k tacitní koluzi, možnost monitorování odklonu od podmínek společné strategie, účinné odvetné mechanismy a reakce subjektů stojících mimo společnou strategii, neindikuje existenci společné významné tržní síly.“

I. 33 Kapitola 6 Navrhovaná nápravná opatření

Na základě připomínek uvedených výše navrhujeme vypustit celou kapitolu 6.

II. STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU OPATŘENÍ

Neuplatňujeme.